

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

MAGISTERSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM

2014–2016

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Andrea Čermáková

Genderové pohledy na mužskou a ženskou promiskuitu

Praha 2016

Vedoucí diplomové práce:

Mgr. Jana Trdá

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

MASTER FULL-TIME STUDIES

2014-2016

DIPLOMA THESIS

Andrea Čermáková

Gender perspectives on male and female promiscuity

Prague 2016

Diploma Thesis Work Supervisor:

Mgr. Jana Trdá

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Andrea Čermáková

Poděkování

Chtěla bych poděkovat Mgr. Janě Trdé za cenné připomínky a konstruktivní rady při zpracování mé diplomové práce.

Anotace

Diplomová práce se zabývá rozebráním genderové problematiky. Zaměřuje se na pojmy s ní spojené. Dále se práce zabývá porovnáním genderových pohledů na mužskou a ženskou promiskuitu. Ve své první, teoretické části je zaměřena na pojmy gender a promiskuita z obecného i méně obecného pohledu, dále je vymezeno několik základních pojmů, se kterými se v práci budeme setkávat. Druhá část – praktická – popisuje výzkumný vzorek, se kterým budeme pracovat, dále metodiku, cíle a výsledky výzkumu. V následujících kapitolách diplomová práce ukazuje výsledky dotazníkové šetření z pohledů respondentů, návrhy a doporučení.

Klíčová slova

Diskriminace, gender, genderová identita, genderová studia, nerovnost, nevěra, pohlaví, pohlavní identita, promiskuita, rovnost, sociální konflikt, sociální role.

Annotation

The Master's thesis deals with the understanding of gender issues or gender trouble. The thesis compares both male and female promiscuity of gender perspectives and is constructed in two sections. The theoretical part of the thesis focuses on concepts of gender promiscuity in general and from an individual perspective. Furthermore, some basic concepts are defined, which have been treated for this thesis. The practical part includes study examples. For this purpose, views of respondents described as a result of a survey and supplemented with suggestions and proposals for improvement.

Keywords

Discrimination, equality, identity, inequality, infidelity, gender, gender identity, gender studies, sexual promiscuity, social conflict, social role.

OBSAH

ÚVOD	9
TEORETICKÁ ČÁST	11
1 GENDER	11
1.1 Co to je gender a jak vznikl	11
1.2 Genderová studia	13
1.3 Genderová identita	14
1.4 Psychologické přístupy	16
1.5 Historie genderové problematiky v ČR	18
1.6 Gender v mezilidských vztazích	19
1.7 Gender historie, Rovnost mezi muži a ženami	21
1.8 Formální a materiální rovnost	24
1.9 Rovnost jako lidské právo a rovnost v sociálním právu	26
1.10 Diskriminace a pojmy s ní spojené	27
1.11 Diskriminační důvody	30
1.12 Pohlaví a pohlavní identita	31
1.13 Gender a společnost	35
1.14 Sociální role, konflikt rolí	36
2 PROMISKUITA	39
2.1 Promiskuita a historie	39
2.2 Nevěra a promiskuita	40
PRAKTICKÁ ČÁST	42
3 HYPOTÉZY	42
4 VÝZKUMNÝ VZOREK	43
5 VÝZKUMNÁ METODIKA	43
6 VÝSLEDKY VÝZKUMU	45

7 VYHODNOCENÍ HYPOTÉZ, INTERPRETACE A DISKUSE	
VÝSLEDKŮ.....	65
8 ZÁVĚR VÝZKUMU	66
9 DOPORUČENÍ	67
ZÁVĚR.....	68
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	70
SEZNAM TABULEK A GRAFŮ.....	72
SEZNAM PŘÍLOH.....	74

ÚVOD

Pro svou diplomovou práci si autorka vybrala gender a genderovou problematiku z několika důvodů. Jeden z hlavních důvodů je nekonečná aktuálnost tohoto tématu v dnešní moderní společnosti. Téměř celou historii naší společnosti provázely rozdíly mezi lidmi. V dřívějších dobách, kdy to byl boj o přežití, kdy vyhrával silnější nad slabším nebo mocný nad bezmocným. Také bohatí nad chudými měli silnou moc. Vždy existovaly rozdíly, které jsou a budou nadále mezi lidmi a ve společnosti. V naší společnosti se nachází i rozdíly ve společnosti, tzv. vrstvy společnosti, rozdíly v zaměstnání, kdy muži dostávají převážně vedoucí pozice a ne zřídka kdy mají i vyšší ohodnocení za práci. Dále se také setkáváme s rasovými rozdíly a následně i s diskriminací. Častokrát se můžeme setkat, ačkoli je to zakázáno a považuje se to za diskriminaci, že lidé koukají skrz prsty na osoby tmavší pleti či místa, odkud pochází. A v neposlední řadě patří velká pozornost rozdílům mezi pohlavími, kterým se autorka bude ve své práci věnovat.

Rovnosti mezi muži a ženami určitě vděčíme vývoji mezinárodního práva v oblasti lidských práv, a to především v druhé polovině 20. století. Všeobecně je známo, že mezinárodní práva základních lidských práv začínají nabývat na významu poté, co lidstvo za sebou mělo zkušenost dvou světových válek.

Cílem a smyslem diplomové práce bude rozebrání problematiky genderového pohledu na mužskou a ženskou promiskuitu, především v České republice a podrobné teoretické rozebrání pojmů spojených s genderovou problematikou. Dále autorka chce objasnit důvody rozdílů mezi pohlavími. Autorka práci zpracovala především s odbornou literaturou a z poznatků vlastních zkušeností. S touto genderovou problematikou se setkáváme každý den, od dětství, kdy si vybíráme další studium a následně při výběru zaměstnání a povolání, také v mezilidských vztazích na pracovišti a v rodině. Genderové role, které jsou přisuzované kulturou a společností, ve které se pohybujeme, nás provázejí po celý náš život.

Diplomová práce bude rozdělena do dvou hlavních částí. V části teoretické autorka rozebere pojmy týkající se pojmu gender a pojmů s ním spojených, jako například genderová identita, pohlaví a rovnost atd. Dále se autorka pokusí odpovědět na otázky

promiskuity od historie až po novodobý pohled dnešní generace. V praktické části autorka popíše výsledky dotazníkového šetření, kde potvrdí či vyvrátí své hypotézy.

Přínos diplomové práce je celkové zpřehlednění teorie nad problematikou gender a zajímavé zjištění z dotazníkového šetření.

TEORETICKÁ ČÁST

1 GENDER

1.1 Co to je gender a jak vznikl

Slovo gender pochází z latinského slova *genus* a znamená v řeckém jazyce *rod*, tento pojem byl převzat do mnoha evropských jazyků a stal se tak jejich nedílnou součástí. Dnes je, ale tento pojem přenášen do českého jazyka hlavně z angličtiny, která je u nás více užívaná než řečtina. Toto je i důvod, proč se toto slovo vyslovuje anglicky. Slovo *rod* v českém jazyce označuje nejen pohlaví, sex, ale i rod a rodinu (genealogii), také je chápáno jako označení rodu v gramatice. Toto české slovo má mnoho výrazů, tím pádem by byl termín „rodová studia“ velice nejasný. Pracovníci z Ústavu pro jazyk český AV ČR se rozhodli, toto slovo nepřekládat a dále se používá označení *gender*.¹

Gender je kulturně vzniklé označení rozdílů mezi muži a ženami. Ve společenských vědách se pojem začal užívat v druhé polovině 20. století, v rámci feministického paradigmatu. Gender je sociální konstrukt. Společnost a kultura působí rozdílně na muže a ženy, což vede k sociálně konstruovaným rozdílům v jejich chování, očekávání či postojích. Jinými slovy lidské pohlaví, jako biologická danost, tu slouží jako základ, na němž lidé tuto kategorii staví. Je ale možné, že jednotlivce vystihuje jen málo ze společensky definovaných charakteristik daného genderu. Obecně, ale lidé přijímají předpoklady a považují *gender* za platný či správný a zakládají na svých předpokladech svůj rozdílný, často vyloženě protikladný přístup k osobám ženského či mužského pohlaví.²

Gender také může být pojem, který popisuje a vyjadřuje vlastnosti a chování, často spojované s obrázkem muže a ženy, kteří jsou formováni naší kulturou a společností

¹ OPEN SOCIETY FUND PRAHA. *Společnost žen a mužů z aspektu gender - sborník studií*. Open Society Fund Praha, 1999, s. 25. ISBN 80-238-4770-8.

² PRŮCHA, J. a J. VETEŠKA. *Andragogický slovník*. 1.vyd. Grada Publishing a.s., 2014, s. 117. ISBN 978-80-247-4748-4.

ve které se pohybují.³ Může být chápán jako sociálně utvářený soubor vlastností, chování, zájmů, vzhledu atd. Konkrétní náplň tohoto souboru ženských a mužských charakteristik je kulturně a historicky proměnlivá, v různých obdobích a kulturách se očekávání vůči ženám a mužům liší.⁴

Gender ve většině společností má organizační strukturu, což znamená, že sociální realita je strukturovaná podle dělení osob, činností, prostorů atd., na ženské a mužské. Toto rozdělení usnadňuje jednu část, ale znesnadňuje druhou. Usnadňuje organizaci společenského života, omezuje ale zároveň způsob a hranice individuálního uplatnění jednotlivých lidí. Negativní vliv to má proto, že genderové uspořádání společností je hierarchické. Některé skupiny jsou na základě genderového principu, jež se kombinuje s dalšími, systematicky zvýhodňovány, jiné naopak znevýhodňovány. Zvýhodnění se za stávajícího uspořádání týká zejména mužů, nikoli však všech mužů. Genderové strukturování společností stojí na obrazu ideálního muže a ideální ženy, jak je již výše uvedeno, ale podle těchto genderových očekávání mají být muži silní, dominantní, racionální, aktivní, se zájmem o pracovní uplatnění a se spíše živitelskou a ochrannou úlohou v rodině. Oproti tomu ženy mají podle těchto očekávání být fyzicky atraktivní, emocionální, spíše pasivní, pečující a orientované na rodinu. Je více než evidentní, že tato očekávání vedou k oddělování veřejné a soukromé sféry našich životů, přičemž veřejný prostor je spojován s muži, soukromý s ženami.⁵

V nynější, dynamicky se vyvíjející společnosti, se můžeme přesvědčit, že jak reálné chování žen, tak mužů se velmi proměňuje a stává se více alternativní a z genderového hlediska stále pestřejší. Dochází tak ke vzdalování žité a symbolické roviny našich životů, což vyvolává napětí. Příkladem je např. učení se ve škole tradičním genderovým obsahům, ale děti v dnešní době už z praxe znají spíše alternativní obsahy.⁶

³ OAKLEY, A. *Pohlaví, gender a společnost*. 1.vyd. Praha: Portál, 2000, s. 6. ISBN 80-7178-403-6.

⁴ HAVELKOVÁ, B. et al. *Gender ve škole*. 1.vyd. Otevřená společnost, o.p.s., 2005, s. 10. ISBN 80-903331-2-5.

⁵ Tamtéž, s. 10

⁶ Tamtéž, s. 10

V současné době z vědeckého hlediska gender představuje jednu ze základních analytických kategorií v sociálních vědách, především v genderových studiích (gender studies).⁷

1.2 Genderová studia

„Genderová studia se zabývají vztahem mužů a žen a jejich postavením ve společnosti. Součástí těchto změn je také participace žen v různých formách vzdělávání a jejich uplatnění na trhu práce. Genderová studia vycházejí hlavně ze sociologických přístupů a mají dosah i pro andragogické zkoumání rovnosti vzdělávacích příležitostí pro ženy. V současné době lze genderová studia studovat na některých vysokých školách jako samostatný studijní obor.“⁸

Genderová studia jsou interdisciplinárním oborem, který zkoumá různé úrovně vztahů mezi mužem a ženou. Z počátku se tento koncept vyvinul ze sociálních věd, v důsledku toho, že se uvažování o ženách a mužích, jako opozičních a ryze biologických kategorií, ukázalo jako zavádějící. Reálné ženy a reální muži nejsou homogenními skupinami a jejich charakteristiky nejsou primárně určeny rolím v rámci biologické reprodukce. Ženy a muži jsou vnitřně různorodé skupiny. Rozdíly mezi mužem a ženou jsou daleko větší, než rozdíly mezi skupinami žen a mužů.⁹

⁷ HAVELKOVÁ, B. et al. *Gender ve škole*. 1.vyd. Otevřená společnost, o.p.s., 2005, s. 10. ISBN 80-903331-2-5.

⁸ PRŮCHA, J. a J. VETEŠKA. *Andragogický slovník*. 1.vyd. Grada Publishing a.s., 2014, s. 117. ISBN 978-80-247-4748-4.

⁹ HAVELKOVÁ, B. et al. *Gender ve škole*. 1.vyd. Otevřená společnost, o.p.s., 2005, s. 10. ISBN 80-903331-2-5.

1.3 Genderová identita

Ženské a mužské charakteristiky nevyplývají pouze z biologické přirozenosti žen a mužů, nýbrž jsou vytvářeny společností a reprodukovány prostřednictvím socializace. Nikoli biologickým pohlavím, s nímž se jedinec narodí, ale teprve socializací ve společnosti se z člověka stává žena či muž se všemi náležitostmi okolo, a co k tomu v dané společnosti patří. A v rámci socializačního procesu se jedinci seznamují se společenskou představou ženskosti (femininity) a mužskosti (maskulinity) a tímto budují svou genderovou identitu.¹⁰ Genderová identita v užším, individuálním slova smyslu, odpovídá našemu ženskému a mužskému sebecítění a sebepojetí.¹¹ Genderové strukturování společnosti je postaveno na ideálním obrazu muže a ženy. Jejich charakteristiky se pojí s tím, jaké jsou pohlaví a podle toho jsou jim přisuzovány určité vzorce chování a brány jako přirozené a neměnné. Genderová identita představuje téměř stálé vědomí sama sebe. Pokud má jedinec vyvinutou osobní identitu, cítí se být se sebou spokojený a ztotožněný. Dále přichází časová kontinuita a to znamená, že ačkoliv se měním, pořád jsem to já, dále hranice mezi sebou samým a ostatními jedinci. Důležitým aspektem identity je příslušnost k určitým sociálním skupinám – identita sociální. Sociální identita je zdrojem pocitu, že je jedinec součástí skupiny, což také znamená, že se ztotožňuje a na sebe přenáší charakteristiky definující tuto skupinu. Při snaze budovat a podpořit nebo obhájit svou identitu, člověk také usiluje o potvrzení identity vázané výhradně na jeho osobu ale i skupinu, do které patří. Je nutno podotknout, že genderová identita neexistuje od narození, člověk si ji postupně utváří. V našem kulturním prostředí ji lze jednoznačně rozpoznat až u dětí kolem tří let, kolem tohoto věku si děti již plně uvědomují svá přání a odlišují je od přání druhých, začínají o sobě mluvit v první osobě a mají konkrétní emocionální vzpomínky, ve kterých sebe sama vnímají jako hlavního aktéra.¹²

¹⁰ HAVELKOVÁ, B. et al. *Gender ve škole*. 1.vyd. Otevřená společnost, o.p.s., 2005, s. 10.

ISBN 80-903331-2-5.

¹¹ PONĚŠICKÝ, J. *Fenomén ženství a mužství: Psychologie muže a ženy, rozdíly a vztahy*. 4.vyd.

Praha: Triton, 2012, s. 148. ISBN 978-80-7387-546-6.

¹² HAVELKOVÁ, B. et al. *Gender ve škole*. 1.vyd. Otevřená společnost, o.p.s., 2005, s. 19 - 20. ISBN 80-903331-2-5.

Součástí osobní identity je identita genderová nebo pohlavní. V některých koncepcích ji nazývají jako identita sexuální. Tato identita označuje určení a prožívání sama sebe, zjišťování, kdo jsme, také bychom mohli říci, zjišťování sama sebe jako dívky/ženy nebo chlapce/muže, a to včetně příslušnosti k daným skupinám. Toto prožívání může být vázáno výhradně na biologické pohlaví nebo na sociální určení sama sebe jako muže či ženy. Genderová a pohlavní identita nemá univerzální náplň ani význam v celku osobní identity, pro některé jedince je, ale z hlediska struktury, důležitější než pro jiné. Celá osobní identita je sociálně konstruovaná, genderová identita se odvozuje od povahy genderové – pohlavního systému v určité společnosti. Na individuální úrovni představuje pohlavní a genderová identita zajištění stability genderového režimu v určité společnosti. Z psychologického pohledu se tyto kategorie jeví jako nezbytné, pro kvalitní psychický život člověka v naší společnosti. Takové zřízení ve společnosti, které znevýhodňuje ženy i muže tím, že od nich očekává naplnění určitých charakteristik bez ohledu na jejich individuální dispozice, se proto dnes uvažuje o dekonstrukci genderu. A to nejen na úrovni sociálních institucí, ale také na úrovni psychického života jedinců. Tato dekonstrukce by přinesla zásadní změnu podoby a redukci významu genderové identity. A toto snížení významu, který je ve společnosti i v životě konkrétních jedinců přikládán genderové příslušnosti, může dojít k rozvoji a posílení takových osobnostních charakteristik jedinců, které nevyplývají z jejich pohlaví. Genderový pohled nelze určit ve všech situacích stejně důležitý, gender se projevuje ve vztazích a dalších jednotlivých interakcích, je to vždy zasazeno do širšího kontextu. V některých kontextech je gender důležitějším znakem než v jiných, ale neplatí to univerzálně, ale je to opět vázáno na vnímání konkrétního člověka, když má situace pro konkrétního člověka významný genderový rozměr, jeho jednání je více orientováno na podporu a posílení jeho genderové identity.¹³

¹³ HAVELKOVÁ, B. et al. *Gender ve škole*. 1.vyd. Otevřená společnost, o.p.s., 2005, s. 19 - 20. ISBN 80-903331-2-5.

1.4 Psychologické přístupy

Psychologické přístupy k utváření genderové identity. V psychologii je několik přístupů, které vysvětlují vznik a vývoj genderové identity, všechny sdílejí předpoklad, že příslušnost není dána biologicky a formuje se tedy během vývoje jedince. Tyto procesy a teorie nejsou jednotné a obsahují mnoho dílčích teorií a konceptů. Ty mají společné téma, které vysvětluje, proč a jak se děti učí genderu. Jsou to tyto tři základní směry: psychoanalýza, teorie sociálního učení a kognitivní teorie.¹⁴

Psychoanalýza – nejstarší z nich je Freudova psychoanalýza teorie. Podle této teorie je hlavní zdroj genderové identity v identifikaci dítěte s rodičem stejného pohlaví. Důvody k identifikaci jsou odlišné u dívek i chlapců, ale vycházejí z toho, že oba mají rozdílné pohlaví. Tento rozdíl si plně uvědomují chlapci, podle Freuda jsou chlapci v důsledku Oidipova komplexu motivováni k identifikaci s otcem, tzv. kastráční úzkost. Obávají se toho, že otec, jelikož je silnější muž a oni milují svou matku, tak by je otec mohl vykastrovat, a proto se s ním spojí a chtějí být jako on. Dívky jsou k identifikaci s matkou vedeny láskou k otci, kterého chtějí získat pro sebe a v této snaze se s matkou ztotožňují. Podle Freuda jsou dívky ve svých vztazích motivovány závistí penisu, učí se od matky, jak symbolicky penis získat prostřednictvím pohlavního styku a porození dítěte – chlapce, také dívky k matce pociťují nenávisť za její nedokonalost ve srovnání s muži, kterou po ní zdědily. Velké výhrady vůči Freudově teorii spočívají jednak v neměnnosti vzorců chování, které si jedinci osvojí v dětství a jednak ve vnímání žen, jako patologických odchylek od mužské normy. Jeho pokračovatelé se odvrací od vysvětlení na základě závistí penisu, někteří předpokládají, že hlavním důvodem je naopak závist, že žena může porodit dítě.¹⁵

Teorie sociálního učení je druhá skupina teorií, která vysvětluje genderovou identitu sociálním učením. Genderová identita je u dětí osvojována pozorováním, napodoby a napodobováním chování dospělých osob stejného pohlaví, hlavně rodičů. Toto chování se učí za pomoci trestů a odměn, okolí tím posiluje vhodné projevy chování. Přímé a nepřímé posilování, kdy nepřímé je pozorování důsledků určitého

¹⁴ HAVELKOVÁ, B. et al. *Gender ve škole*. 1.vyd. Otevřená společnost, o.p.s., 2005, s. 20. ISBN 80-903331-2-5.

¹⁵ Tamtéž, s. 20

chování u druhých osob. Například jsou dívky nápodobou žen – matek v jejich okolí učeny péči o děti – jak dívky pozorují ženy, které se starají o děti, tak to samé i předvádějí. Toto chování rodiče i podporují tím, že kupují hračky, například pomůcky na vaření, panenky atd. Velká kritika teorie sociálního učení je obvykle mířena k pasivnímu pojetí dětí. Děti nejsou jen příjemci, ale aktivně vyhledávají specifické podněty, které poté napodobují. Další kritika se týká nápodoby osob stejného pohlaví, děti nejsou v nápodobě konzistentní. Za vzor si většinou vyberou osobu, která má určitou moc, bez ohledu na pohlaví a osoby, jejichž chování je v souladu s převládajícími genderovými očekáváními. Proto chlapci jen zřídka kdy napodobují ženy, ale dívky velmi často napodobují muže.¹⁶

Kognitivní teorie – třetí skupina, která vychází z kognitivní psychologie. Podle této teorie je učení genderu jen vedlejší produkt, obecné potřeby se orientovat ve světě. Děti se snaží nalézt ve světě, který je pro ně po jejich narození velký, neznámý, nesrozumitelný a těžko se v něm orientují. Hledají vzorce v prostředí, které je obklopuje, tam kde se pohybují a toto kognitivní psychologie považuje za přirozené. „*Nejsnáze se vzorce vytvářejí kolem kategorií, které mají málo proměnných, které jsou všudy přítomné a které jsou snadno pozorovatelné.*“ Takovou kategorií je i pohlaví, jakmile dítě objeví určité schéma, začne ho vztahovat i samo na sebe a pomalu se začíná vnímat jako žena či muž, tak aby do okolí zapadlo. Uvažování se liší podle věku, nejdřív dítě vnímá pravidelnosti jako neměnné a není schopno zařadit pod stejnou kategorii objekty, kde charakteristiky nejsou typické. Například pokud se kolem dítěte pohybují jen dlouhovlasé ženy a poté se dítě setká s plešatou ženou, neoznačí jí jako ženu. Postupem času je ale pozorování dítěte flexibilnější. Výhrady k této teorii jsou zejména snižování role kultury v osvojování si genderové identity.¹⁷

¹⁶ HAVELKOVÁ, B. et al. *Gender ve škole*. 1.vyd. Otevřená společnost, o.p.s., 2005, s. 20. ISBN 80-903331-2-5.

¹⁷ HAVELKOVÁ, B. et al. *Gender ve škole*. 1.vyd. Otevřená společnost, o.p.s., 2005, s. 21. ISBN 80-903331-2-5.

1.5 Historie genderové problematiky v ČR

Počátky genderu, Česká republika se také přihlásila k čtvrté světové konferenci o ženách, která se konala v Pekingu v roce 1995. Tím na sebe vzala i důležité závazky, které řeší rovnost mezi muži a ženy. V Pekingu byla přijata „Akční platforma“. Tak se nazývá program, který je zaměřen na posílení práv žen. Jedná se o zlepšení možnosti využívat lidská práva žen. Hlavním cílem programu „Akční platformy“ je pojmenovat základní soubor problémových okruhů. Tento dokument se snaží určit celkem 12 kritických oblastí diskriminace žen a ke každé kritické oblasti jsou diagnostikovány dané problémy a zároveň navrženy strategické cíle a opatření. Součástí dokumentu je uváděn i požadavek na národní, regionální a mezinárodní statistické služby a příslušné vládní úřady i ve spolupráci s výzkumnými organizacemi:

- zajistit aby byli prezentovány a shromažďovány statistické údaje o jednotlivcích podle pohlaví a věku, které budou definovat spory a otázky vztahující se k mužům a ženám ve společnosti,
- tyto údaje pravidelně analyzovat a využívat je v politice a také při plánování
- jmenovat zaměstnance pro vytvoření a posílení programů statistiky podle pohlaví a jiné.¹⁸

Kooperace ČSÚ s MPSV, tedy s Úřadem vlády ČR:

Česká republika se ke všem dosud přijatým dokumentům připojila a převzala tak i závazky s tím spojené. Od roku 1998 se zabývala problematikou rovností mužů a žen Rada vlády pro lidská práva, konkrétněji její Výbor pro odstranění všech forem diskriminace žen. Ve stejném roce na Ministerstvu práce a sociálních věcí oddělení pro rovnost mužů a žen, která má v oblasti genderu koncepční a koordinační roli. Od 1. 1. 2002 na každém ministerstvu pracuje minimálně jeden pracovník, který má v náplni práce problematiku rovnosti mužů a žen. Od podzimu 2003 do června 2004 měl ČSÚ svého zástupce na Ministerstvu financí k přípravě informativní metodiky genderového budgetingu, ta vznikla na základě usnesení vlády, iniciativa rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů.¹⁹

¹⁸ CZSO. *Gender: Historie – Historie genderové problematiky v ČR*. [online]. [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/gender/gender_hist-historie_genderove_problematiky_v_cr

Následující a poslední vývoj: „*Usnesením vlády České republiky ze dne 12. listopadu 2014 č. 932 byl schválen první střednědobý rámcový vládní dokument pro uplatňování politiky rovnosti žen a mužů v české republice, který definuje základní priority a cíle až do roku 2020*“.²⁰

1.6 Gender v mezilidských vztazích

Člověk je bytost sociální a potřebuje kolem sebe společnost. Udržování a navazování vztahů je pro naprostou většinu lidí nezbytné k vedení zdravého životního stylu a k vedení osobního života. Gender jako takový je vztahový koncept, pokud by člověk žil izolován od všech lidí, nebylo by pohlaví ani gender důležité. Gender se projevuje hlavně tam, kde se lidé setkávají, kde spolu pracují a tráví čas, tedy ve vztazích. K budování genderové identity jsou velmi důležité intimní vztahy. Vliv intimních vztahů má prvotní vliv na genderovou identitu. Intimní vztahy jsou vázány především na rodinu. Důležitá je i příslušnost jedinců k určité instituci nebo organizaci. Rodina je vnímána jako soukromý prostor, ve kterém jsme v bezpečí před vnějšími vlivy (veřejná sféra). Je to soukromý prostor, kde může být jedinec sám sebou, okolní vlivy na něj neutočí, pracovní ani veřejné nároky života zde nejsou. Hlavním ukazatelem tohoto útočiště je emocionální blízkost – v ideální představě nejsou rodinné vztahy vedeny primárně racionálními motivy, ale emocionálními potřebami. Oddělením soukromého a veřejného sektoru vedlo k tomu, že vnímáme rodinu jako útočiště v dnešní moderní společnosti. Dříve tyto dva sektory byli téměř na stejné úrovni. Rodina plnila obě funkce, práce i vzdělávání probíhalo doma. Vyčleněním některých věcí mimo rodinu následovala velká změna a došlo k celkové proměně. Rodina se výrazně zmenšila, stala se izolovaná a současně s tím závislejší na veřejné sféře, například školy. Po zmenšení rodiny vznikali tzv. nukleární rodiny, to znamená matka, otec a dvě děti. Tato struktura rodiny má tendenci k rozdělování rolí

¹⁹ CZSO. *Gender: Historie – Historie genderové problematiky v ČR*. [online]. [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/gender/gender_hist-historie_genderove_problematiky_v_cr

²⁰ Tamtéž

– jeden rodič zastává roli instrumentální a druhý roli expresivní. Podle některých přístupů je role instrumentální založena na materiálním zajištění rodiny a moci rozhodovat, obvykle tuto roli zastává muž. Expresivní role zastává většinou matka, je to role pečující o členy rodiny. V dnešní době je patrné, že toto rozdělení není striktní a neměnné, každá rodina je individuální. Přes toto zjištění jsou, ale některé genderové ideologie, které spojují živitelskou roli v rodině výhradně muži a pečovatelskou ženě.²¹

Spousty rodin, ale ukazují, že instrumentální (mužská) a expresivní (ženská) role nemusí existovat komplementárně, tzn., že jeden z partnerů zastává instrumentální roli a druhý roli expresivní, a že mezi jednotlivými rolemi není hierarchický vztah. Konkrétní náplň těchto rolí může být také rovný poměr, anebo zcela rezignovaný. Příklad může být muž na rodičovské dovolené, důkazem toho je právě muž na „mateřské“, přijme-li jeden rodič expresivní roli, nemusí nutně druhý rodič ztrácet všechny expresivní funkce a naopak. V těchto rodinách se muž stará o dítě v době, kdy je žena nepřítomna a je například v zaměstnání. Poté co se žena vrátí domů ze zaměstnání, se také zapojí do péče o dítě, tudíž neztrácí svou roli. Současně v těchto rodinách obvykle platí, že přijetím části této role automaticky nepřechází na muže další péče o domácnost, jako je vaření, uklízení. Rodina si utváří svá vlastní pravidla. Populární oddělení instrumentální a expresivní rodičovské role bylo založeno na skutečnosti, že jeden z partnerů pracuje mimo rodinu, zatím co druhý je výhradně v domácnosti, toto oddělení velmi ignorovalo skutečné dynamiky rodinného života. Ženy z chudších vrstev musely pracovat i zajistit chod domácnosti, je tomu tak ale i dnes, ženy chodí do práce a zároveň musí pečovat o děti a domácnost. Často tak byly opomíjeny mocenské aspekty rodinného života, které pochybují o rovnosti rodičovských rolí. Práce mimo rodinu dávala zdroj autority a moci rozhodovat. Dále je také autorita podepřena náboženskými argumenty a společenskými tradicemi, které často operují i s biologickými vysvětleními. Je to například, že žena nemá dostatek intelektu k tomu, aby sama rozhodovala. Postavení muže a ženy v rodině může mít také velký mocenský a náboženský podtext, což je názorně ukázáno na domácích pracích.²²

²¹ HAVELKOVÁ, B. et al. *Gender ve škole*. 1.vyd. Otevřená společnost, o.p.s., 2005, s. 22. ISBN 80-903331-2-5.

²² Tamtéž, s. 22

Průměrný počet hodin týdně odpracovaných v domácnosti - bezdětné manželství žena počet 23 hodin týdně, muž 12. Manželství s dětmi školní věk, žena 32 hodin, muž 11 hodin. A v důchodu žena 36 hodin, muž 16.²³

„Latinské slovo familia (rodina) má etymologické kořeny ve slově sluha, otrok. Všichni členové rodiny, včetně manželky a dětí, byli majetkem muže, hlavy rodiny. Součástí rodiny (v dnešním slova smyslu spíše domácnosti) byli nejen nejbližší pokrevní příbuzní, ale rovněž široké příbuzenstvo a některé služebnictvo. Toto pojetí rodiny bylo typické ještě ve středověku a začalo se rozrušovat až s nástupem novověku.“²⁴

1.7 Gender historie, Rovnost mezi muži a ženami

Pojem jako je rovnost, rovné příležitosti, diskriminace a její zákaz se vyvíjeli každý v jiném historickém úseku a za jiných situací a okolností, také v současných právních řádech bývají používány v odlišných souvislostech. Rovnost je zřejmě nejstarší pojem a jako politický princip byla známá jako insomnia již ve starém Řecku. Již v antických filozofických dílech se objevuje, nachází se v Aristotelových pojednáních.²⁵

„Aristotelova filozofie se odráží i v současném uvažování o rovnosti, jakožto právní kategorii, kdy se na Aristotela navazuje v posuzování tzv. formální rovnosti. Aristotelem zavedený princip, že se stejným se má zacházet stejně a s odlišným odlišně, je používán dodnes, a to nejen v odborné literatuře, ale i soudním rozhodování. Základním vodítkem pro tvorbu právního názoru je přitom posouzení, zda se stejným nebylo zacházeno odlišně či s odlišným stejně. Pokud by došlo k takovému nerovnému zacházení, bývá zpravidla v daném případě identifikována diskriminace.“²⁶

Také římské právo z filozofie ukazuje pak rovnost jako právní zásadu, která byla aplikována pouze mezi občany, popřípadě institucemi, nejednalo se tedy o rovnost

²³ HAVELKOVÁ, B. et al. *Gender ve škole*. 1.vyd. Otevřená společnost, o.p.s., 2005, s. 22. ISBN 80-903331-2-5.

²⁴ RENZETTI C. M. a D. J. CURRAN. *Ženy, muži a společnost*. 1.vyd. Praha: Karolinum, 2003. ISBN 80-246-0525-2.

²⁵ KOLDINSKÁ, K. *Gender a sociální právo: rovnost mezi muži a ženami v sociálně-právních souvislostech*. 1.vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 1. ISBN 978-80-7400-343-1.

²⁶ Tamtéž, s. 1

ve smyslu, v jakém ji chápeme dnes. Můžeme tedy říci, že postavení žen v tehdejší římské společnosti bylo, tak jako tak, horší než postavení mužů. „Jeden z *prétorských ediktů* např. předpokládal, že žena může před soudem zastupovat pouze sama sebe, nikoli někoho dalšího. Byly však známy případy některých žen, jež toto pravidlo porušily a úspěšně zastupovaly v soudních sporech i jiné účastníky.“²⁷

Rovnosti dávají obecnější pohled také velká světová náboženství, hlavně tedy judaismus a křesťanství. „Rovnost lidí je možné do určité míry dedukovat z úvodních knih Starého zákona Bible, podle kterých Bůh stvořil člověka ke svému obrazu, jako muže a ženu. Příkázání uplatňovat rovnost mezi lidmi se vztahuje na příslušníky „vyvoleného národa“ Izraele, kteří se mají vzájemně respektovat jako bratři, a je tedy nepřijatelné, aby vůči sobě navzájem uplatňovali otroctví.“²⁸

V Novém zákoně také můžeme pozorovat princip rovnosti, podle kterého jsme si všichni rovni, a to bez ohledu na původ či společenské postavení. „V textu Nového zákona, především v *epištolách Pavlových*, lze nalézt i pasáže, které po dlouho dobu vedly křesťany k vnímání postavení ženy jako bytosti podřazené ve vztahu k muži.“ Ovšem filozofické ani náboženské postuláty ještě zdaleka neznamenaly, že by rovnost byla skutečně zavedena jako zásada, podle které by se řídil společenský život a trvalo rovněž ještě mnohá staletí, než byla rovnost jako princip začleněna do právních norem.²⁹

„Rovnost lidí, tak jak ji chápeme dnes, vyplývá z přirozenoprávních koncepcí, formulovaných osvícenskými mysliteli jako je John Locke, tehdejší přirozeně právní postulat formuloval tak, že lidé jsou od přirozenosti všichni svobodní, rovni a nezávislí. Jak ale upozorňuje Fredman, z příslibu liberální rovnosti byla vyloučena řada skupin, mezi nimi ženy, otroci, náboženské menšiny, černoši, cikáni, nemajetné třídy. Základní právo na svobodu a rovnost totiž příslušelo jednotlivcům pouze na základě jejich racionality, přičemž příslušníci uvedených skupin byli považováni

²⁷ KOLDINSKÁ, K. *Gender a sociální právo: rovnost mezi muži a ženami v sociálně-právních souvislostech*. 1.vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 1. ISBN 978-80-7400-343-1.

²⁸ Tamtéž, s. 2

²⁹ Tamtéž, s. 2

za podřízené a iracionální subjekty.“ Velkým a nesporným přínosem osvícenství byla skutečnost, že se o rovnosti začalo reálně a nepochybně uvažovat a stala se součástí velkých filozofických děl. Krom jiného to byl také podnět pro začínající feministické a jiná emancipační hnutí. V době osvícenství byly také závažné změny, které plynuly z nástupu nové ideje, které také položily základ moderních demokratických států. „Princip rovnosti v právech patří přitom od počátku k základním maximám demokratického právního státu. Rovnost byla jedním ze tří požadavků Velké francouzské revoluce: „liberté, égalité, fraternité“.“ Během Velké francouzské revoluce byla vydána i Deklarace práv ženy a občanky, ve které také stálo: „Žena se narodila svobodná a právem muži rovná... Národ, na kterém spočívá stát, se skládá ze společnosti mužů a žen, zákonodárství má být výrazem této všeobecnosti. Všechny občanky se musí, tak jako všichni občané, osobně nebo prostřednictvím volených zástupců účastnit na jeho utváření. Má-li žena právo vystoupit na popraviště, musí mít také právo vystoupit na řečnickou tribunu“.³⁰

Také rovnost figurovala na prvním místě v Deklaraci nezávislosti Spojených států, která také kromě jiného slavně hlásala, že všichni lidé jsou stvořeni jako sobě rovní. Dalo by se tedy říci s jistou mírou zobecnění, že rovnost se zakotvuje v právních rádech současně s nástupem demokracie, jako moderní společenské zřízení. „Demokracie ze své podstaty totiž rovnost předpokládá. Vláda lidu znamená právo lidu na volbu a toto právo je v demokracii uděleno právními řády všem členům té které společnosti.“ S počátky demokracie určitě nepřišla hned plná rovnost. Jako příklad může sloužit volební právo pro ženy, to vzniklo mnohem později, nežli první demokratické státy neboli první republiky. V 19. století je zrušeno otroctví, ve 20. století přichází vlna volebního práva pro ženy v Evropě.³¹

Za důležité je třeba zdůraznit, že rovnost neznamena a není stejnost. Rovnost, jak ji chápeme v současné době, je dlouhým výsledkem zrání společnosti, která po velmi dlouhé době dospěla k závěru, že každý člověk je odlišný, neboli je rozdílná osobnost, ale lidé jsou si sebou rovny v právech. Tolerování rovnosti nepotlačuje ale rozdílnost

³⁰ KOLDINSKÁ, K. *Gender a sociální právo: rovnost mezi muži a ženami v sociálně-právních souvislostech*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 2-3. ISBN 978-80-7400-343-1.

³¹ Tamtéž, s. 3

lidských individuí. „Každá lidská bytost je jedinečná a neopakovatelná.“ Tudiž rozhodně nelze tvrdit, že vzhledem k tomu, že lidé jsou rovni, tak jsou i stejní.

„Každý člověk má jinou genetickou, fyzickou a psychosociální výbavu, která tvoří jeho neopakovatelnou přirozenost a jedinečnost.“³²

1.8 Formální a materiální rovnost

„Formální rovnost je kategorií abstraktní a individualistickou, je to rovnost statická, zmražená v čase a prostoru“. Formální rovnost jako taková, byla uvedena do prvních právních norem a předpisů, jež princip rovnosti zaručovaly. Formální rovnost je také vhodně použitelná do procesního práva a někdy i v právu správním, lze použít tam, kde jsou společenské vztahy silně formalizovány. Je nutné ale říci, že v současné době si s takovýmto pojetím rovnosti nelze vystačit, pokud je cílem zákonodárce a dalších společenských aktérů zajistit skutečnou rovnost, a to pokud je možno ve všech společenských vztazích, včetně vztahů soukromých.³³

V českém jazyce lze rovnost označit jako rovnoprávnost. Pokud chápeme rovnost jako rovné postavení členů společnosti před zákonem, můžeme rovnoprávnost vnímat jako rovná práva, která jsou zaručena všem jedincům, na které se vztahuje určitá právní norma. „Rovnoprávnost bude znamenat rovné postavení před právními prameny nižší právní síly a zároveň nebude neporušitelným postulátem.“ Zatímco v současné společnosti by rovnost neměla být porušena, porušení rovnoprávnosti může být připuštěno právní normou. Rovnoprávnost se bude projevovat například v rovném přístupu k sociálnímu pojištění nebo zacházení zaměstnavatele se zaměstnancem. Rovnoprávnost znamená také nárok na stejný soubor práv a z nich vyplývajících povinností. Další ukazatel rovnosti a problém s ním spojený, je následující. Lidé, kteří nejsou stejní a nemají stejné životní podmínky, jsou i přesto rovni a tuto jejich rovnost je moderní demokratický stát povinen zajistit, ale nesmí prosazovat stejnost za všech okolností. „Zajištění takové rovnosti směřuje k zohlednění specifické situace

³² KOLDINSKÁ, K. *Gender a sociální právo: rovnost mezi muži a ženami v sociálně-právních souvislostech*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 3. ISBN 978-80-7400-343-1.

³³ Tamtéž, s. 4

a výchozí pozice každého jedince.“ A tímto vzniká pojem neboli koncept materiální rovnosti. Zde se znovu zdůrazňuje aristotelovský princip „zacházet se stejným stejně a s odlišným odlišně“³⁴

Fredman v této souvislosti uvádí, že materiální rovnost „odmítá abstraktní chápání spravedlnosti a trvá na tom, že spravedlnost je smysluplná jen ve své interakci se společností.“³⁵ Materiální rovnost tedy nechápeme jako rovnost prosazovanou striktní aplikací právní normy. Abychom dosáhli materiální rovnosti s cílem, ke kterému směřuje nejen každá dobrá právní norma zaměřena na rovnost, ale také každá dobrá složka sociální politiky zaměřena na totéž. Nástroje, které směřují k materiální rovnosti, berou v potaz současnou společenskou situaci, hlavně tedy společenské problémy, způsobené nerovnostmi nebo stereotypy a kombinací právních i sociálněpolitických nástrojů a usilují, o to, aby nastala materiální rovnost, včetně odstranění překážek. Jako příklad můžeme uvést následující znevýhodněnou skupinu. „K dosažení materiální rovnosti Romů v evropských společnostech nestačí použití pouze formální rovnosti, je třeba zavést a aplikovat takové nástroje, které budou podporovat jejich integraci do společnosti, především v sociálně vyloučených lokalitách.“³⁶

V materiální rovnosti můžeme také nalézt rozlišování mezi rovností příležitostí a výsledků. Rovnost příležitostí znamená vytváření podmínek, aby všichni měli stejnou výchozí pozici. Rovnost výsledků znamená vytváření podmínek, aby všichni měli stejný výsledek. Neboli chce pro skupinu celkové výsledky.³⁷

„Howard uvádí, že „antidiskriminační opatření směřují k vyrovnání startovací čáry pro každého, takže může soutěžit na stejné úrovni, zatímco opatření zaměřená na rovnost ve výsledku mohou pomyslnou startovací čáru i různě posouvat, protože směřují na rovné dosažení cíle.“³⁸

³⁴ KOLDINSKÁ, K. *Gender a sociální právo: rovnost mezi muži a ženami v sociálně-právních souvislostech*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 4 - 5. ISBN 978-80-7400-343-1.

³⁵ FREDMAN, S. *Antidiskriminační právo*. Praha: Multikulturní centrum Praha, 2007, s. 124. ISBN 978-80-254-1054-7.

³⁶ Tamtéž, s. 124

³⁷ Tamtéž, s. 5

³⁸ HOWARD, E. *The European year of equal opportunities for all – 2007: is the EU moving away from a formal idea of equality*, *European Law Journal*, 2008, č. 14 (2), s. 168 – 185.

Pokud má být dosažena materiální rovnost, musíme vhodně uplatnit antidiskriminační opatření.³⁹

Rovnost příležitostí je nástroj, který byl uplatňován v 20. století a cíl byl zaručit rovné zacházení i tam, kde pouze rovnost nestačí, aby mohli být práva jedinců rovně uplatněna. Můžeme vycházet z toho, že lidé si myslí, že si nejsou stejní a mohou být v některých oblastech znevýhodněni, v důsledku sociálních podmínek. „*Např. osoba se zdravotním postižením, kdyby měla pouze rovné právo na práci stejně jako zdravý člověk, velmi často by nemohla zvolenou práci vykonávat, protože by to neumožňovaly pracovní podmínky, jež jsou pro zdravého člověka přirozené, pro postiženého někdy nepřekonatelné (např. kancelář v prvním patře bez výtahu a s bariérovým přístupem do budovy je pro zdravého jedince bezproblémová záležitost, pro vozíčkáře to znamená znemožnění dostavit se na pracoviště).*“ Rovnoprávnost v nynějším pojetí je třeba brát s ohledem, že lidé nejsou stejní, a to ani z pohledu svého přirozeného a sociálního okolí, kde žijí. Rovnosti se dosahuje tím, že vyrovnáváme negativní sociální důsledky normálních rozdílů mezi lidmi. „*Zaručení rovných příležitostí se uplatňuje zpravidla v tom případě, že je v počátku právního nebo jiného vztahu objektivně dána nerovnost mezi dvěma subjekty, jež by bez dalšího znamenala nerovnost v právech.*“⁴⁰

1.9 Rovnost jako lidské právo a rovnost v sociálním právu

Rovnost, jako základ principu v 18. a 19. století, je postupně začleněna do vznikajících ústav a dokumentů, zakotvující lidská práva a stává se tak jedním ze základních vodítek rozvoje lidských práv. „*V okamžiku, kdy se lidská práva a jejich koncepce rozvinula, došlo totiž k posunu chápání lidských práv a svobody, jakožto svobody od zásahů potenciálně nepřátelského státu k rozvoji koncepce lidských práv, jakožto práv, jež jsou státem naopak zaručena, a to i aktivně, a to znamenají tedy vytvoření povinností určitých subjektů (nejen státu), jež odpovídají lidským právům fyzických osob.*“ Pokud uznáme rovnost, jakožto lidské právo, otevíráme celou řadu

³⁹ KOLDINSKÁ, K. *Gender a sociální právo: rovnost mezi muži a ženami v sociálně-právních souvislostech*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 5 – 6. ISBN 978-80-7400-343-1.

⁴⁰ Tamtéž, s. 5 - 6

myšlenek a úvah o nástrojích, jak toto právo nejen chránit, ale také jak ho aktivně prosazovat a využívat. „Uznáním rovnosti jako jednoho ze základních lidských práv dosáhl vývoj právního chápání rovnosti svého maxima. Vnímání rovnosti v rámci velmi dlouhého historického vývoje urazilo cestu, která začala u úvah o rovnosti v rámci filozofie a došla až k uznání rovnosti jako lidského práva.“⁴¹

Rovnost jako základní lidské právo velmi úzce souvisí s právem sociálním. „Přijmeme-li v literatuře již ustálený názor, že rovnost je lidským právem, můžeme jít ještě dál a zařadit rovnost na pomezí práv politických, občanských a sociálních.“ Problém sociální rovnost, který v současné době vnímáme jako velmi aktuální a současně velmi problematický. Rovnost v občanských a politických právech se v nynější době, ani v praxi i evropského prostoru, nějak nezpochybnuje – je tedy na mysli rovnost mezi mužem a ženou, a tedy totéž nemůžeme tvrdit o oblast sociálních práv, kde rovnost mezi mužem a ženou se prosazuje velmi těžko.⁴²

1.10 Diskriminace a pojmy s ní spojené

„Podle slovníku cizích slov (Academia 1995): rozlišování poškozující někoho, neuznávání jeho rovnosti s jinými, popírání nebo omezování práv určité kategorii obyvatelstva nebo určitých státům, mezinárodním organizacím apod. Podle Všeobecné encyklopedie Diderot (česky Praha 1999): nerovné a tím i nespravedlivé zacházení s částí obyvatelstva na základě rasové, kulturní a náboženské odlišnosti, popř. odlišnosti pohlavní apod. Spočívá v záměrném znevýhodnění vytvářením nerovných hospodářských, politických nebo právních podmínek. Provázena předsudky, zvyky, někdy ustavena zákony (Norimberské zákony v Německu, 1935, apartheid v JAR). Může vést k sociální degradaci, k segregaci nebo dokonce ke genocidě.“⁴³

K diskriminaci může dojít také v soukromém právu a ne pouze v legislativní oblasti. Diskriminací můžeme označit porušení rovnosti, která je zakotvena právem a bude tedy dále jednání, upřednostňování, zvyhodňování nebo naopak určité skupiny ve vztahu

⁴¹ KOLDINSKÁ, K. *Gender a sociální právo: rovnost mezi muži a ženami v sociálně-právních souvislostech*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 7 - 8. ISBN 978-80-7400-343-1.

⁴² Tamtéž, s. 8 - 9

⁴³ Tamtéž, s. 11

ke skupině jiné. Dále diskriminaci můžeme shrnout, že ji budeme chápat jako rozlišování či znevýhodňování, které je k porušení rovnosti a je uchopitelné a postihnutelné.

Např. Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen z roku 1979, diskriminaci definuje jako „*jakékoli činění rozdílu, vyloučení nebo omezení provedené na základě pohlaví, jehož důsledkem nebo cílem je narušit nebo zrušit uznání, požívání nebo uplatnění základních práv...*“ Již z této poměrně staré definice vyplývá, že diskriminace je velmi závažným jevem již jen proto, že zasahuje do základních lidských práv tím, že porušuje rovnost, kterou jsme jako základní lidské právo vymezili již dříve. Dále také jako další příklad můžeme uvést toto, jedná se o Úmluvu Mezinárodní organizace práce č. 111 o diskriminaci v oblasti zaměstnání a povolání, pod pojmem diskriminace v oblasti zaměstnání nebo povolání se chápe „*jakékoliv rozlišování, vylučování nebo preference na základě rasy, barvy pleti, pohlaví, náboženství, politického přesvědčení, národnosti nebo sociálního původu, v jehož důsledku se narušuje rovnost příležitostí či zacházení v oblasti zaměstnávání*“.⁴⁴

Můžeme shrnout všechny tyto definice a vznikne nám z toho pár důležitých znaků diskriminace, kde se jedná tedy o jakékoliv – na konkrétní formě jednání nebo opomenutí nezáleží, činění rozdílu (rozlišování), vyloučení, omezení, nebo preference (tedy negativní i pozitivní chování), jejichž důsledkem nebo cílem (nemusí tedy k naplnění cíle dojít, stačí, že existuje) je narušení, zrušení uznání, požívání nebo uplatnění rovnosti, jakožto základního lidského práva. Pojem diskriminace chápeme jako velké rozhraní forem aktivity či pasivity od vyzdvihování až po vyloučení. Aktivity jsou vždy směřovány na jedince nebo na jejich skupinu.⁴⁵

Diskriminace ve vzdělání - nerovnosti ve vzdělání podle andragogického slovníku: „*Velké téma současné pedagogiky a sociologie, stojí v centru vzdělávací politiky všech vyspělých zemí. Jádrem problematiky spočívá v tom, že část populace mládeže a dospělých nemá spravedlivý přístup ke kvalitnímu, respektive vyššímu vzdělávání. Jsou to zejména děti a mládež z ekonomicky slabších (nízkopříjmových) rodin*

⁴⁴ KOLDINSKÁ, K. *Gender a sociální právo: rovnost mezi muži a ženami v sociálně-právních souvislostech*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010, s. 12. ISBN 978-80-7400-343-1.

⁴⁵ Tamtéž, s. 12

*a z nepříznivého sociokulturního prostředí, příslušníci etnických menšin a skupin imigrantů, zdravotně postižení jedinci. A protože většina sociologů a politiků soudí, že kvalitní vzdělávání je jedním ze základů prosperity a rozvoje společnosti, jsou zaváděna opatření k odstraňování či oslabování nerovnosti ve vzdělávání. V České republice stanovuje zákon č. 561/2004 Sb. povinnost školám a obcím, aby zajišťovaly rovný přístup ke vzdělávání pro děti a mládež se speciálními vzdělávacími potřebami, tj. včetně dětí a mládeže sociálně znevýhodněné. V oblasti vzdělávání dospělých se nerovnosti projevují především v dalším vzdělávání, kdy u některých jedinců se omezené příležitosti ke vzdělávání během mladšího věku mohou projevat v dospělosti v jejich nižší participaci na dalším vzdělávání. Při všech těchto opatřeních a výzkumech k omezení nerovností ve vzdělávání se ovšem nebere dostatečně v úvahu, že určitá část populace nemá zájem o vzdělávání nebo nemá dispozice k učení a vzdělání.*⁴⁶

Diskriminace v personalistice. „Nejčastěji se používá v negativním významu u rozlišování lidí na základě příslušnosti k nějaké obecné skupině bez ohledu na objektivní schopnosti konkrétního jedince. K přímé diskriminaci dochází, když se s nějakým pracovníkem zachází méně příznivě než s jinými. K nepřímé diskriminaci dochází, ať už záměrně, nebo nikoliv, když se vytvářejí či uplatňují podmínky nepříznivě působící na některou z odlišných složek osobnosti člověka. V rámci politiky lidských zdrojů se hovoří o stejných příležitostech, řízení rozmanitosti (diversity management), vyváženosti pracovního a mimopracovního života, vzdělávání a rozvoji pracovníků, bezpečnosti a ochraně zdraví při práci atd. Politika stejných příležitostí (tedy nediskriminativního charakteru) by měla vyjadřovat odhodlání organizace poskytovat stejné příležitosti všem bez ohledu na pohlaví, rasu, náboženské vyznání, věk, rodinný stav, zdravotní handicap, sexuální orientaci atd.“⁴⁷

„Diversity management tvoří součást strategie řízení lidských zdrojů. Proces plánování pro organizování, řízení a podporou mixu společenské různorodosti. Základním principem je, že úspěšní jedinci netvoří homogenní skupinu. Patří k nim muži i ženy, mladí i staří, lidé různého původu, barvy pleti, náboženství a sexuální orientace.

⁴⁶ PRŮCHA, J. a J. VETEŠKA. *Andragogický slovník*. 1.vyd. Grada Publishing a.s., 2014, s. 194. ISBN 978-80-247-4748-4.

⁴⁷ Tamtéž, s. 84

Vytváření diverzitivního prostředí ve firmách pozitivně ovlivňuje spokojenost pracovníků a je považováno za strategickou výhodu organizace. Vytváření různorodých týmů a respektování této osobní, sociální i kulturní diverzity vede k efektivnímu a úspěšnému plnění pracovních úkolů a činností. Jedná se o komunikační a řídicí proces orientovaný na budoucnost a schopnosti využít potenciál rozdílů k rozvoji firmy. ⁴⁸

1.11 Diskriminační důvody

Diskriminační důvody se mohou díť z různých důvodů, stejně jako u rovnosti a rovnoprávnosti. Nejčastější důvody jsou, ale pohlaví a rasa, tedy především etnický důvod. Článek 21 Listiny základních práv EU zakotvuje zákaz diskriminace v tom smyslu, že „každá diskriminace z jakéhokoliv důvodu, např. z důvodu pohlaví, rasy, barvy pleti, etnického nebo sociálního původu, genetických rysů, jazyka, náboženského vyznání nebo víry, politického nebo jakéhokoli jiného přesvědčení, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, rodu, zdravotního postižení, věku či sexuální orientace, se zakazuje.“ Další stanovení diskriminace je následující v článku 19 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“). Orgány Evropské unie jsou tímto ustanovením zmocněny „učinit jednomyslně opatření k potírání diskriminace z důvodů pohlaví, rasového nebo etnického původu, víry nebo světového názoru, invalidity, věku nebo sexuální orientace.“ Primární právo EU, takto tedy upravuje šest diskriminačních důvodů, které umožňují popírat diskriminaci: pohlaví, rasa či etnický původ, víra či světový názor, zdravotní postižení, věk, sexuální orientace. Je důležité zdůraznit, že právo EU odlišuje pohlaví a sexuální orientaci, právo EU nedává tyto dva pojmy dohromady, jako je to například u víry a světového názoru či rasového a etnického původu. S pohlavím bývá totiž v národních právních úpravách spojována tzv. pohlavní identifikace, která je také brána za diskriminační důvod.⁴⁹

⁴⁸ PRŮCHA, J. a J. VETEŠKA. *Andragogický slovník*. 1.vyd. Grada Publishing a.s., 2014, s. 84 – 85. ISBN 978-80-247-4748-4.

⁴⁹ KOLDINSKÁ, K. *Gender a sociální právo: rovnost mezi muži a ženami v sociálně-právních souvislostech*. 1.vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 16 – 17. ISBN 978-80-7400-343-1.

1.12 Pohlaví a pohlavní identita

Vzhledem k tématu této práce je třeba rozlišit pojmy jako pohlaví a gender. Mnoho platných právních předpisů pracuje s pojmem „pohlaví“ a zakazují diskriminaci na základě pohlaví, ale pojem gender bývá pominut a zanedbán a naopak teorie v určité míře i judikatura pracují rovněž s pojmem gender, který je v určitém smyslu rozhodně širší a v mnoha případech má i větší vypovídající hodnotu.⁵⁰

Tělesné rozdíly mezi muži a ženami jsou většinou velmi jasné už od pohledu i na poslech. Termín pohlaví vysvětlujeme jako: jednu ze dvou základních biologicko - sociálních charakteristik každého lidského jedince. Biologicky se pohlaví jedince určuje podle přítomnosti pohlavních chromozomů, ale existují také další kritéria, tzv. sociální pohlaví se u většiny jedinců překrývají, tzn., shodně vedou ke stanovení, zda jde o muže nebo ženu.⁵¹ O pohlaví tedy rozhoduje nejprve chromozom.⁵²

Pojem pohlaví můžeme rozdělit na biologické, sociální a psychické.

Z pohledu biologického se můžeme ptát, jaké jsou rozdíly a podobnosti mezi oběma pohlavími? V anglickém jazyce slovo sex má více významů (z anglického jazyka se slovo sex překládá jako pohlaví, pohlavní, sex, pohlavní styk, sexualita, pohlavní život atd.), nejdříve se dělí do dvou nezpochybnitelných skupin – mužské a ženské pohlaví, dále na způsob chování a jednání – to se nazývá „kopulační“ chování (výchoiskem je rozmnožování, sexualita, pohlavní styk). Lidské rozmnožování se nazývá pohlavní, protože při něm dochází k předání buněčného materiálu mezi dvěma různými typy jedinců mužským a ženským a tento proces výměny nazývají biologové jako sexualitu nebo pohlavnost. Genetický materiál přenáší muž i žena, ale pohlaví dítěte určuje muž.⁵³

Pokud je utváření biologického pohlaví otázkou dávkování, je zde také domněnka, že ani vývoj pohlaví sociálního a psychického pohlaví nebude mít podobu jasně danou, buď anebo. Ke stereotypům pohlavních rolí se v naší společnosti přiřazují muži a ženě

⁵⁰ KOLDINSKÁ, K. *Gender a sociální právo: rovnost mezi muži a ženami v sociálně-právních souvislostech*. 1.vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 20. ISBN 978-80-7400-343-1.

⁵¹ *Velký sociologický slovník. Díl 2, P-Ž*. Ved. red. Miloslav Petrušek, 1.vyd., Praha: Karolinum, Univerzita Karlova, 1996, ISBN 80-7184-310-5. – ISBN (soubor) 80-7184-311-3.

⁵² KARSTEN, H. *Muži – ženy*. 1. vyd. Praha: Portál, 2006, s. 11. ISBN 80-7367-145-X.

⁵³ OAKLEY, A. *Pohlaví, gender a společnost*. 1.vyd. Praha: Portál, 2000, s. 22. ISBN 80-7178-403-6.

typické vlastnosti, které se velmi často vzájemně doplňují jako protiklady a také ovlivňují naše očekávání v sociálních situacích.⁵⁴

„Stereotypy pohlavních rolí: co je typicky mužské a co typicky ženské?“

Seznam vlastností, které se stereotypně opakují, kdykoli se charakterizují typicky „ženské“ a typicky „mužské“ způsoby chování, je zřejmě nekonečný.

Ženy jsou:

- bezmocné,
- citově založené,
- emocionální,
- empatické,
- jemné,
- parádnice,
- milovnice dětí,
- mírné,
- náladové,
- nelogické,
- nerozhodné,
- nesamostatné,
- něžné,
- ohleduplné,
- pasivní,
- pečlivé a opatrné,
- poslušné,
- příjemné,
- slabé atd.

Muži jsou:

- agresivní,
- aktivní,
- autoritativní,
- bojovní,
- ctižádostiví,

⁵⁴ KARSTEN, H. *Muži – ženy*. 1. vyd. Praha: Portál, 2006, s. 23 – 24. ISBN 80-7367-145-X.

- dobrodruzi,
- dominantní,
- neohrožení,
- nesnadno zranitelní,
- odhodlaní,
- odolní,
- odvážní až opovážliví,
- panovační,
- podnikaví,
- přímí,
- racionální,
- rozhodní,
- nepláčou atd.⁵⁵

Stereotypy pohlavních rolí jedinců mohou velmi usnadňovat nebo také znepříjemnit nástup do povolání a jiných společenských oblastí. I v dnešní moderní době, kdy se může zdát, že sociální role jsou vyrovnané, tomu tak není. I dnes jsou ženy spíše zaměstnané v sociální sféře a muži více v oborech technického typu a v přírodních vědách. Nicméně pozoruje se jisté vyrovnání stereotypu pohlavních rolí, je to součástí společenské proměny, ta přináší zmírnění pohlavně specifické diskriminace. Především se dnes více setkáváme s ženami v oblastech, které bývaly vyhrazeny jen mužům – nyní vykonávají i vedoucí funkce v politice a jiných oblastech.⁵⁶

Dále můžeme určit čtyři psychologické osobnostní typy nezávislé na biologickém pohlaví, s jakými se v našem kulturním prostoru setkáváme:

1. maskulinní typy (zde převládá podíl maskulinních vlastností),
2. androgynní typy (nadprůměrně vysoký podíl maskulinních i femininních vlastností),
3. nediferencované typy (podprůměrně nízký podíl maskulinních i femininních vlastností),
4. femininní typy (převládající podíl femininních vlastností).⁵⁷

⁵⁵ KARSTEN, H. *Muži – ženy*. 1. vyd. Praha: Portál, 2006, s. 24. ISBN 80-7367-145-X.

⁵⁶ Tamtéž, s. 25

⁵⁷ Tamtéž, s. 27

Toto rozdělení se ukázalo užitečné v průzkumu psychického zdraví, vzhledem k pohlaví dopadají lépe androgynní a maskulinní typy než jedinci femininní a nediferencované. Příslušnost určité osoby k jednomu z psychologických osobnostních typů můžeme také do určité míry předpokládat, jaké je její sociální chování, co do pohlavních rolí. Machistické chování budeme očekávat spíše u člověka, jehož osobnost má vysoký podíl maskulinních vlastností. Femininní osobnosti mužského pohlaví se v naší společnosti dostává označení „teplouš“.⁵⁸

Jakmile se narodíme, dochází k dalším odlišnostem, jak tělesným, tak psychickým. Tyto psychosociální vývojové procesy jsou také určovány individuální biografií, a také tím, jak probíhají procesy učení. Hlavní význam mají vnější genitálie novorozence, na základě toho co doktoři a porodníci určí a vidí určité biologické pohlaví dítěte, a takto prisouzené pohlaví dále rozhoduje o další výchově. Genetika se nutně nemusí shodovat s pohlavní identitou. *„Děti geneticky mužského pohlaví, kterým se následkem hormonální poruchy nevyvinuly mužské vnější pohlavní orgány, jsou vychovávány jako děvčata a vytvářejí si ženskou pohlavní identitu. Nejnovější výzkumy poukazují na to, že biologické a tělesné pohlaví na jedné straně a psychosexuální pohlavní identita na straně druhé se nemusí nutně překrývat.“* Jako názorný příklad máme existenci transsexuálů. Transsexuálové jsou jedinci, jejichž tělesné pohlaví neodpovídá jejich pohlaví psychickému.⁵⁹ Velmi často se můžeme setkat s tím, že tito jedinci si nechávají operativně předělat pohlaví.

„Z dosavadních výkladů o vzniku a vývoji biologického (a sociálního) pohlaví je zřejmé, že existuje „normální“ cesta vývoje (totiž statisticky nejčastější). Je to cesta od genetického, tedy chromozomálně daného pohlaví přes hormonální pohlaví, které se utváří v prvních týdnech života zárodku, a přes vnitřní a vnější tělesné pohlaví ke konečné diferenciaci pohlavně specifických mozkových oblastí. Na těchto biologických základech pak staví procesy učení a výchovy, které od narození vytvářejí individuální a sociální pohlavní identitu jedince.“⁶⁰

⁵⁸ KARSTEN, H. *Muži – ženy*. 1. vyd. Praha: Portál, 2006, s. 27 - 28. ISBN 80-7367-145-X.

⁵⁹ Tamtéž, s. 23

⁶⁰ Tamtéž, s. 29

1.13 Gender a společnost

Co to společnost je? „*Společnost je souhrn individuí, jednajících s ohledem na jednání druhách, a to v určitém historickém, prostorovém, kulturním a sociálním kontextu, jehož parametry mohou svým jednáním ovlivňovat jen částečně*“⁶¹

To znamená, že společnost si můžeme představit jako množinu, jejímiž prvky jsou jedinci, kteří při každém svém rozhodnutí berou v úvahu to, že žijí mezi jinými jedinci a jejich jednání tedy bude mít důsledky i pro ně samé. Jejich rozhodnutí jednat je závislé také na tom, v jaké žijí době, kde žijí, jaké pro ně platí kulturní tradice a jakým podléhají sociálním tlakům ve společnosti ostatních. Nejde jen o souhrn individuí, ale také o vztahy mezi jedinci, skupinami, které jednotlivci vytváří a o uvědomění toho, že žijeme v určité společnosti.⁶²

Všichni lidé jsou součástí nějaké společnosti, která do jisté míry ovlivňuje jejich životy. Tuto společnost z určité míry utváříme my a ona tvaruje také nás. Společnost není nějaký svébytný živočich, jako samostatný subjekt, který žije nezávisle na lidech, ale jsou mezi námi lidé (politici), kteří mají výroky typu „společnost si žádá velké činy“ nebo že „něco je pro společnost nežádoucí a něco jiného je pro ni k užítku“. To v nás může vzbuzovat dojem, že je společnost snad nějaká bytost. Ve skutečnosti se však za naším pojmem společnost skrývají lidé, tedy výhody pro společnost znamenají výhody pro konkrétního člověka nebo pro určitou sociální skupinu. Někdy se za tímto pojmem skrývá skupina, která žije na určitém území. Vždy toto vyjádření, že pro skupinu je něco dobré atd., je vždy matoucí, protože co je dobré pro jednu skupinu, není dobré pro skupinu druhou. Pokud uslyšíme někoho mluvit za společnost, měli bychom se zamyslet, koho konkrétně daný mluvčí myslí.⁶³

Patriarchát je takový genderově – pohlavní systém společnosti, ve kterém mají muži vůči ženám nadřazené postavení. Vlastnost a činnosti vnímané jako mužské jsou považovány za hodnotnější než ty, které jsou spojovány se ženami. Ženy v tomto systému

⁶¹ KELLER, J. *Úvod do sociologie*. 6. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2012. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-102-2.

⁶² HAVELKOVÁ, B. et al. *Gender ve škole*. 1.vyd. Otevřená společnost, o.p.s., 2005, s. 26. ISBN 80-903331-2-5.

⁶³ Tamtéž, s. 26

*disponují nižšími finančními prostředky a majetkem, nejsou odpovídajícím způsobem zastoupeny v politickém životě a nesou primární zodpovědnost za péči o děti a domácnost. Patriarchát představuje mocenské struktury, ze kterých zdaleka netěží všichni muži a stejně tak ne všechny ženy znevýhodňuje stejným způsobem. Stratifikační efekt patriarchátu je umocňován nebo zeslabován etnickým a třídním původem a některými dalšími charakteristikami. Největší výhody tak v patriarchální společnosti získávají bílí mladí muži z vyšších sociálních vrstev.*⁶⁴

Každá ze společností je charakterizována svou kulturou, kulturou se rozumí složitý celek zahrnující vědění, jazyk, víru, umění, právo, morálku, hodnoty, normy, obyčeje a dovednosti členů určité společnosti a člověk se začleňuje do kultury té své společnosti, prostřednictvím procesu socializace, v němž si osvojuje kulturu společnosti, ve které vyrůstá a žije. Tento proces socializace většinou je tak dokonalý, že lidem hodnoty a zvyklosti jejich kultury připadají přirozené a obecně platné. Tento proces socializace je podmínkou existence společnosti, díky socializaci každé nové generace je udržován konsenzus společnosti a její kontinuální vývoj. Velmi důležité je studium rozdílných kultur, pro sociální vědy nesmírně je zajímavé, a to především při rozkrývání mýtů o tom, co je lidská přirozenost a co naopak produkt určité kultury. V mnoha kulturách existuje přesvědčení, že existují mužské a ženské práce a toto rozdělení je přirozeným rozdílem mezi mužem a ženou. Pokud zhodnotíme ale různé kultury, můžeme zjistit, že například praní prádla je v evropském kontextu považováno spíše za ženskou práci, ale v Indii je to výhradně mužská práce.⁶⁵

1.14 Sociální role, konflikt rolí

V procesu socializace se učíme, co můžeme od různých lidí, v různých situacích čekat a jak máme sami přistupovat a jednat. V tomto procesu se utváří způsob jednání a formují tendence k reagování v různých situacích. Tento navyklý a opakující se způsob jednání označujeme pojmem sociální role. Jeden známý sociolog používá

⁶⁴ HAVELKOVÁ, B. et al. *Gender ve škole*. 1.vyd. Otevřená společnost, o.p.s., 2005, s. 26. ISBN 80-903331-2-5.

⁶⁵ Tamtéž, s. 26

přirovnání života k divadelní hře, ve které vystupují herci na jevišti a chovají se podle toho, jakou právě mají roli. Přesně to samé se odehrává i v našich životech. To, že někdo vykonává profesi, například starostu obce, tak znamená, že by se měl chovat jako starosta. Hraje svou roli starosty, ví, jak se má chovat v situacích, a ostatní lidé vědí, jak se k němu mají chovat jako ke starostovi. „*Role jsou způsoby chování očekávané od držitelů a držitelek určitých pozic.*“ Každý jedinec vlastní mnoho rolí a hraje je i v jedné chvíli. Žena může být v jedné chvíli matka, ředitelka společnosti, cestující ve vlaku či letadle, dcera i studentka, a to vše v jedné chvíli, ale v každé roli se bude chovat odlišně. Některé role si jedinec volí sám a vědomě – například se rozhodne být rodičem, do dalších rolí se dostává nezáměrně vlivem okolností – stane se bratrem či sestrou, některé role dokonce musí hrát proti své vůli – a to je role pacienta či svědek u soudu. Náplně rolí se učíme již od narození, jako malé děti. Například dětská hra na obchod představuje demonstraci toho, jak se děti naučily role nakupujících a prodávajících. A opět se dostáváme k tomu, jak odlišný přístup může být k chlapcům a dívkám, v dětství to může zásadně ovlivnit jejich následující život a chování v životě. Dívky jsou povětšinou podporovány hraním si s panenkami na maminky, dostávají hračky, jako jsou panenky, kočárky, kuchyňky a košťátka, je tedy pochopitelné, že svou roli maminek a hospodyněk budou brát za přirozenou, lépe ji budou zvládat, neboť průpravu k ní získávají již od dětství. Chlapci zase se soupravami nářadí, auty a plastovými zbraněmi, kteří jsou zrazováni od her s panenkami, mohou mít později s hraním role otců problém, určitě ale nejde jen o to, jakým rolím se dítě v dětství naučí i v pozdějším věku lze mnohé dohnat. „*Avšak zásadní je získávání představy o tom, které role jsou vůbec pro chlapce a dívky, pozdější dospělá muž a ženy vhodné a které se s jejich genderem neslučují.*“⁶⁶

Pokud se někdy setkáme s nějakým člověkem, dozvíme se o něm, jakou roli hraje z toho, jak se chová a jak se k němu chovají ostatní. Můžeme si představit muže v parku na sobotní procházce. Nejdříve si ničeho nemusíme všimnout, ale po chvíli uvidíme,

⁶⁶ HAVELKOVÁ, B. et al. *Gender ve škole*. 1.vyd. Otevřená společnost, o.p.s., 2005, s. 28. ISBN 80-903331-2-5.

jak kárá holčičku, ať jezdí pomaleji, hned nám bude jasné, že tento muž hraje roli otce, pokud mu bude více let, tak dědečka.⁶⁷

V některých situacích naprosto víme, jak se máme chovat, a tak se i tak chováme, ale někdy se nám může stát, že přesně nevíme, jak se v určité roli máme chovat, může nastat i situace, kdy to sice víme, ale právě hrajeme dvě role, které si navzájem odporují, dochází tedy ke konfliktu rolí. Pokud se jedná o střet rolí zastávaných jednou osobou, jde o intrapersonální konflikt, k tomuto konfliktu dochází i v případě, že role není v souladu s naším přesvědčením. Známe roli, kterou máme hrát její obsah je společensky definován, ale nejsme schopni či ochotni naplnit požadavky této role. Interpersonální konflikt nastává v případě rozdílných zájmů rolí různých osob. Ke konfliktu rolí dochází tehdy, kdy musíme vykonávat svou práci a už nám nezbyvá tolik času na naše děti, tehdy dochází ke konfliktu rolí.⁶⁸

„Obsah konkrétních rolí, kromě toho, že je určován společenským kontextem, je i spoluutvářen jejich nositeli a nositelkami.“⁶⁹

⁶⁷ HAVELKOVÁ, B. et al. *Gender ve škole*. 1.vyd. Otevřená společnost, o.p.s., 2005, s. 28. ISBN 80-903331-2-5.

⁶⁸ Tamtéž, s. 28

⁶⁹ Tamtéž, s. 28

2 PROMISKUITA

2.1 Promiskuita a historie

Slovo promiskuita znamená smíšenost, směsice, a také což je pro nás důležité, časté střídání partnerů, zpravidla to bývá střídání sexuálních partnerů.⁷⁰

Promiskuita neboli anglicky promiscuity, pochází z latinského promiscuus, které znamená promíchání. „1. *Sexuální chování ve skupině, které není omezeno žádnou sociální regulací a na které se nevztahuje ani pravidlo zákazu incestu. Podle některých autorů (J. J. Bachofen, L. H. Morgan, F. Engels) předstupeň mateřského a otcovského práva, skupinového manželství a monogamie. Tato podoba promiskuity není v historii prokázána.* 2. *Obecné označení pro časté a nezávazné sexuální vztahy s různými partnery. V případě prostituce jde o sexuální činnost za odměnu. Promiskuita je v západní společnosti v zásadě tolerována, spíše ale u mužů než u žen. Příčiny promiskuity mohou být psychické (u neurotických či zakomplexovaných jedinců) nebo sociální (příslušnost k sociálnímu či náboženskému hnutí, ve kterém je promiskuita výrazem osobní svobody nebo označena za prostředek spirituálního růstu). Hrozba nemoci AIDS se zdá vést k určité změně sexuálního chování promiskuitních jedinců.*“⁷¹

V dřívějších dobách, kdy muži chodili lovit a na dlouhý čas z domu, tak v některých částech Itálie věřili, že pokud muž chce, aby jeho žena zůstala věrná, tak musí každý rok zastřelit včelojeda lesního neboli medvěda, a tato tradice mu zaručí, že jeho žena, po dobu co nebude z domu, mu bude věrná. Je to trochu ironie, protože muži při tomto rituálu nechávali ženy též doma samotné, v některých případech je to právě žena, která ve skutečnosti povzbuzuje muže, aby tak učinili.⁷²

Můžeme si pokládat otázku, kdy v jakém čase vznikla promiskuita? Odpověď

⁷⁰ LINHART, J. *Slovník cizích slov pro nové století*. Dialog, 2004. ISBN 80-85843-61-7.

⁷¹ JANDOUREK, J. *Slovník sociologických pojmů: 610 hesel*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2012, s. 184. ISBN 978-80-247-3679-2.

⁷² BIRKHEAD, T. *Promiscuity An Evolutionary History of Sperm Competition*. 1. published. Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts, 2000, s. 1. ISBN 0-674-00445-0.

na tuto otázku získáme v přírodě. Přes živočišnou říši od včel až ke člověku. Sameček již od pradávna měl za úkol rozsévat a rozmnožovat, to je jasně daná věc. Pokud toto tvrzení převedeme do současnosti, je třeba se nad tím více zamyslet a ne jen přejímat skutečnost, že muž má jediný úkol. Nejen existence spermií a jejich evoluční síla nám pomohla pochopit kousky biologie. Již mnoho let před Kristem, za dob Aristotela, se Aristoteles domníval jistých faktů, některé z nich byly mylné, ale některé správné. Aristoteles psal o reprodukčním chování a o anatomii člověka, ale jeho pověst v průběhu let velmi kolísala. Petra a Jean Medawar ho popsali jako pečlivého sběratele a pozorovatele obrovského rozsahu, ale ne jako vědce.⁷³

2.2 Nevěra a promiskuita

Odborník na nevěru Petr Šmolka považuje nevěru za nežádoucí. Dokonale to vystihuje onu delikátní a velmi těžko uchopitelnou skutečnost, že nevěra se týká snad každého z nás. Další odborník Miroslav Plzák ve své učebnici v roce 1988 uváděl, že nejsou schopni až 4 % mužů a žen, toto číslo se ale za uplynulou dobu velmi změnilo.⁷⁴ Možná je to dáno dobou, která jde stále dopředu.

Ne každý má potřebu a hlavně chuť či odvalu nevěru realizovat. Reálné statistiky, které bychom mohli zmínit, ovšem neexistují. Dá se říci, že muži se nevěrou chlubí a ženy se za to možná i stydí.⁷⁵ Lidí, kteří jsou podváděni nebo podvádějí, je mnoho, dovolila bych si i tvrdit, že více jak 50 %, ale statistiky na toto nejsou.

Co to vlastně nevěra je a jak ji můžeme vysvětlit? Dá se říci, že pro každého je to něco jiného. Jeden může nevěru považovat za koketování, druhý za jednorázový „vztah“ nebo sex s prostitutkou. Dále se za nevěru může považovat sex po telefonu či „nevinné“ smskování a posílání si fotek po telefonu či po internetu. Někdo nevěru vnímá pouze jako sexuální styk, tedy tělesnou aktivitu, jiní zase můžou odsuzovat i jen hříšné myšlenky. Obecně je dáno, že muži jsou k promiskuitnímu chování puzeni o hodně více.⁷⁶

⁷³ BIRKHEAD, T. *Promiscuity An Evolutionary History of Sperm Competition*. 1. published. Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts, 2000, s. 1. ISBN 0-674-00445-0.

⁷⁴ PASTOR, Z. *Sexualita ženy*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2000, s. 140. ISBN 978-80-247-1989-4.

⁷⁵ Tamtéž, s. 140

Můžeme si pokládat otázku, proč existuje nevěra a proč jsou lidé nevěrní? Nevěra nemusí mít, ale vždy pouze erotické důvody. Na jazyk se nám mohou linout další a další otázky, jako například je nevěra nemoc či dá se nevěra léčit? Určitě se dá do jisté míry předcházet všem rizikům prevencí, a to takovou, že budeme mít soužití s osobou, se kterou je nám dobře, máme harmonický vztah plný i dostatečné osobní svobody. Což ovšem někdy může být problém, protože míra svobody se může zdát každému člověku jiná nebo ji může vnímat jinak a zde by potom nastal problém.⁷⁷

⁷⁶ PASTOR, Z. *Sexualita ženy*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 2000, s. 140. ISBN 978-80-247-1989-4.

⁷⁷ Tamtéž, s. 140

PRAKTICKÁ ČÁST

3 HYPOTÉZY

Potvrzení či vyvrácení hypotéz by mělo vést k potvrzení nebo naopak k vyvrácení tvrzení následujících hypotéz. Výsledek výzkumu by měl přispět k případnému objasnění.

Hypotéza č. 1: Většina dotazovaných vnímá ženskou promiskuitu jinak než promiskuitu mužskou.

Hypotéza č. 1 vedlejší: Převážná většina dotazovaných respondentů mužského pohlaví hodnotí promiskuitu kladně.

Hypotéza č. 2: Více jak polovina dotazovaných považuje promiskuitu u žen za nenormální.

Hypotéza č. 3: Většina dotazovaných respondentů, jež jsou ve věku nad 30 let, se vůči promiskuitě staví tolerantněji než před x lety.

Hypotéza č. 4: Jedna třetina ze všech dotazovaných respondentů považuje promiskuitu za problém.

4 VÝZKUMNÝ VZOREK

Výzkumný vzorek byli náhodně vybraní lidé, kteří se pohybují v mém okolí. Počet respondentů byl celkem 61 osob. Byli to studenti vysokých škol, matky na mateřské dovolené, kamarádi kamarádů, rodiče a prarodiče spolužáků atd. Většina respondentů až na pár výjimek bylo vysokoškolsky vzděláno minimálně titulem bakalář.

Respondenty autorka oslovila formou emailu či slovně. Formou emailu je požádala, zda by mohli vyplnit dotazníkové šetření a zaslat zpět vyplněný dotazník. Formou slovní je taktéž požádala o zodpovězení 22 otázek. Na otázky se autorka ptala a odpovědi si zapisovala do svých dotazníků ručně.

Komunikace s respondenty trvala v termínu od 5. prosince 2015 do 25. prosince 2015.

Vystupování respondentů a jejich spolupráce byla naprosto bez problému. Všichni byli moc ochotní a odhodlaní dotazník vyplnit.

5 VÝZKUMNÁ METODIKA

Autorka volila metodu formou kvantitativní dotazníkového šetření. Dotazníkové šetření je nejrozšířenější metodou sběru dat, jež závisí na sběru prvotních informací, založených na přímém nebo zprostředkovaném verbálním, nebo písemném kontaktu mezi výzkumníkem a respondentem.

Autorka připravila 100 dotazníků a celkem se jich vrátilo 61. Při dotazníkovém šetření se používaly otázky uzavřené i otevřené. Otázky uzavřené byly otázky, kde byla možnost výběru jen z několika variant odpovědí. Otázky otevřené byly otázky, kde byly odpovědi jen na respondentech. Autorka elektronickou formou oslovila několik náhodně vybraných lidí, kterým zaslala elektronicky připravený dotazník, který obsahoval 22 otázek, oslovila je ve dnech 5. prosince 2015 – 25. prosince 2015.

Harmonogram

- Přípravná fáze se uskutečnila v období od 1. listopadu 2015 do 25. prosince 2015. Během tohoto období bylo nutné formulovat cíle a hypotézy.
- Realizační fáze bylo samotné dotazování, které probíhalo v období od 5. prosince 2015 do 25. prosince 2015. Dotazníkové šetření bylo distribuováno elektronickou i písemnou formou. Respondenti byli požádáni o vyplnění. Tito náhodně vybraní lidé na principu tzv. „sněhové koule“ rozeslali elektronické dotazníky dál. V dotaznících bylo možno, aby vyjádřili svůj názor a tím i pozměnili pohled na danou problematiku. Během této fáze nenastaly žádné komplikace.
- Závěrečná fáze k 25. 12.2015 skončil sběr dat a během následujících měsíců bylo zahájeno vyhodnocování výsledků. Ze získaných dat byly vypracovány tabulky a grafy pro prezentaci výsledků.

Autorka volila pouze dotazníkové šetření na základě velkého množství respondentů, pro lepší přehlednost údajů a proto, že oslovení respondenti byli ze všech koutů světa, dotazník byl ústně překládán autorčiným kamarádům a známým z celého světa. Tudiž by bylo velmi časově i organizačně náročné provést i jinou formu výzkumné metody.

Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit:

- znalost pojmu gender,
- znalost pojmu promiskuita,
- porovnání pojmu promiskuita a nevěra,
- pohledy respondentů na promiskuitu,
- porovnání jak hodnotí muži a ženy promiskuitu, zda se liší,
- pohled na promiskuitu pokud je to sám respondent, zda se liší,
- zda je promiskuita normální a jestli je problém,
- zda je žena či muž více promiskuitní,
- kdo vyhledává ve vztahu více sexu,
- pokud žena či muž, budou promiskuitní, bude se na ně dívat odlišně,
- postupem doby a měnících se náhledu, zda se pohled na promiskuitu změnil a jak.

6 VÝSLEDKY VÝZKUMU

Tabulka č. 1: Základní údaje o provedeném výzkumu

Autor průzkumu:	Andrea Čermáková
Šetření bylo provedeno:	5. 12. 2015 – 25. 12. 2015
Celkový počet dní:	21
Počet respondentů:	61
Počet rozeslaných dotazníků:	100
Počet otázek:	22
Návratnost dotazníků:	62 %
Věk respondentů:	15 - 60
Vzdělání:	Střední a vysokoškolské

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Návratnost dotazníků je dána poměrem vyplněných a zobrazených dotazníků. V této tabulce jsou základní údaje o dotazníkovém šetření. Autorka oslovila celkem 100 respondentů. Průzkumu se nakonec účastnilo 61 respondentů.

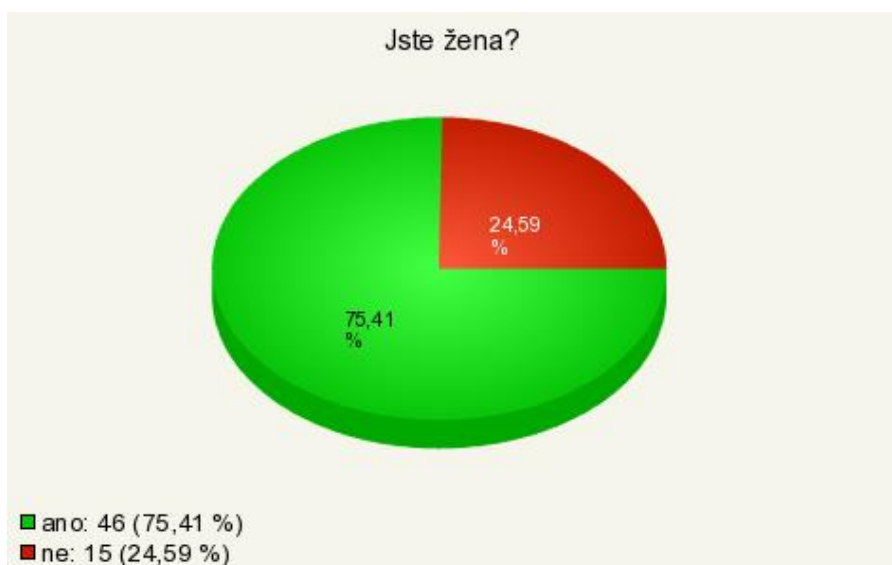
Následně autorka podrobně popíše dotazníkové otázky a zhodnotí výsledné odpovědi.

Tabulka č. 2: Kolik se účastnilo žen a mužů?

Otázka č. 1: Jste žena?		
Odpověď	Počet respondentů	Počet respondentů v %
Ano	46	75,41 %
Ne	15	24,59%

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Graf 1: Kolik se účastnilo žen a mužů?

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

První otázka průzkumu byla položena proto, abychom měli přehled, kolik mužů a žen se účastnilo dotazníkového šetření. Tento údaj je velmi důležitý, protože autorce jde o to, aby bylo ukázáno, jaké procento mužů a žen se účastnilo, v rámci genderového pohledu autorka považuje tento údaj za vhodný a důležitý.

Z výsledku je patrné, že dotazníkového šetření se účastnilo přes dvě třetiny, tedy 75,41 % žen. Muži jsou zde v zastoupení necelé jedné čtvrtiny 24, 59%. Jedna třetina účastněných mužů není příliš velké zastoupení, ale autorka si myslí, že pro tyto účely to bude dostačující.

Tabulka č. 3: Pojem gender

Otázka č. 2: Znáte pojem gender?		
Odpověď	Počet respondentů	Počet respondentů v %
Ano	45	73,77%
Ne	16	26,23%

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Graf 2: Pojem gender

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

V této otázce autorku zajímalo, zda respondenti budou vůbec znát pojem gender. Vzhledem k tomu, že téma této práce jsou genderové pohledy, je podle autorky pojem gender stěžejní. Autorka se domnívala, že pojem gender je pro všechny více než jasný pojem, ale jak se ukázalo, není tomu tak. Graf č. 2 nám ukazuje že, pojem gender nezná 26,23 % dotázaných respondentů.

Tabulka č. 4: Vysvětlení pojmu gender

Otázka č. 3: Dokážete pojem gender vysvětlit?	
Odpovědi	Počet respondentů
Ano	18
Ne	14
Zabývá se rozdíly mezi mužem a ženou, kulturní a společenské rozdíly mezi nimi.	12
Gender je hodnocení pohlaví	1
Gender, není to samé, co pohlaví, gender je sociální konstrukt, identita, kterou získáváme socializací, nebo je nám přiřazován na základě pohlaví	1
Charakteristika mužského a ženského pohlaví a rozdíly v nich	1
Konstruktivistický pojem, systém stratifikace společnosti.	1
Odlišení mužů a žen na základě specifických charakteristik	1
Pohlaví	10
Pojem, který odkazuje na sociální rozdíly (v protikladu k biologickým rozdílům) mezi muži a ženami, kterou jsou kulturně a sociálně podmíněné, konstruované, tj. mohou se v čase měnit a různí se jak v rámci jedné kultury, tak mezi kulturami. Jsou předmětem socializace. Závaznost těchto rozdílů tedy není přirozeným, neměnným stavem, ale dočasným stupněm vývoje sociálních vztahů mezi muži a ženami	1
Uvědomování si svého pohlaví	1

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Tato tabulka nám ukazuje, že znalosti respondentů jsou různé. Autorka považovala, tuto tabulku zajímavou a chtěla ji prezentovat ve své práci.

Tabulka č. 5: Pojem genderové pohledy

Otázka č. 4: Víte co znamená pojem genderové pohledy?		
Odpověď	Počet respondentů	Počet respondentů v %
Ano	34	55,74 %
Ne	27	44,26 %

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Graf 3: Pojem genderové pohledy

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

V této otázce autorku zajímalo, zda respondenti budou znát pojem genderové pohledy. Pojem je téměř stejný jako gender. Vzhledem k tomu, že téma této práce jsou genderové pohledy, je podle autorky pojem důležitý. Autorka se domnívala, že výsledky budou stejné jako u pojmu gender. V grafu č. 4 respondenti, ale odpovídali více negativněji, než grafu výše k pojmu gender. Tento graf ukazuje, že 55,74 % respondentů odpovědělo, že znají odpověď na otázku, co znamenají genderové pohledy

a 44,26 % odpovědělo, že neznají odpověď na tuto otázku. Z toho plyne, že respondentům je bližší slovo gender, slovo gender dokáží rozpoznat více.

Tabulka č. 6: Pojem promiskuita

Otázka č. 5: Pojem promiskuita, co to je?	
Odpovědi	Počet respondentů
Ano, časté střídání sexuálních partnerů	56
Cizoložství	1
Nevěra	2
Nevím	2

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Tato tabulka nám ukazuje, že téměř naprostá většina respondentů ví a zná co to je pojem promiskuita. Toto tvrzení i autorka předpokládala. Tato otázka dopadla téměř podle autorčina očekávání.

Tabulka č. 7: Promiskuita a nevěra

Otázka č. 6: Promiskuita a nevěra je to samé?		
Odpovědi	Počet respondentů	Počet respondentů v %
Ano	55	90,16 %
Ne	5	8,2 %
Nevím	1	1,64 %

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Z tabulky č. 7, kde autorka znázorňuje otázku č. 6, zda je promiskuita a nevěra to samé. Ukázalo se, že 8,2 % respondentů nevědělo a považovali pojem promiskuita a nevěra za stejný pojem. Přesto se ale autorce potvrdilo, že většina respondentů, tedy 90,16 % vědělo jaký rozdíl, je u těchto dvou pojmů. Tedy, že promiskuita je střídání sexuálních partnerů v nadměrném množství a nevěra je podvádění partnera, nevěru můžeme kvalifikovat z různých hledisek a pro každého může mít nevěra jiné hranice.

Tabulka č. 8: Promiskuita

Otázka č. Byl/byla jste někdy promiskuitní?	
Odpovědi	Počet respondentů
Ano	29
Ne	27
Nejsem schopen /schopna posoudit	1
Spíše ne	1
Bez komentáře	1
Možná	2

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Tato tabulka č. 8, která se zabývá promiskuitou přímou respondentů, nám ukazuje, že respondenti se rozdělují na dvě stěžejní skupiny. Skupina, která byla promiskuitní a skupina která nebyla. Z toho se dá usuzovat, že z našeho vzorku respondentů je to 50 na 50.

Tabulka č. 9: Pohledy na mužskou a ženskou promiskuitu

Otázka č. 8: Díváte se jinak na promiskuitu, pokud je to muž nebo žena?		
Odpovědi	Počet respondentů	Počet respondentů v %
Ano	14	77,05 %
Ne	47	22,5 %

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Graf 4: Pohledy na mužskou a ženskou promiskuitu

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Autorku zajímalo v rámci genderových pohledů, zda se muži a ženy dívají rozdílně na mužskou a ženskou promiskuitu. Domněnka, že pohledy budou rozdílné, se potvrdila. Celých 77,05 % respondentů odpovědělo, že se dívají rozdílně na mužskou a ženskou promiskuitu. Necelá čtvrtina 22,95 % respondentů odpověděla, že se nedívá rozdílně. Tento graf a tabulka potvrdil autorčinu představu o tomto pohledu na mužskou a ženskou promiskuitu.

Tabulka č. 10: Promiskuita, vlastní pohled

Otázka č. 9: Díváte se na promiskuitu jinak, pokud jste vy sami promiskuitní?		
Odpovědi	Počet respondentů	Počet respondentů v %
Ano	14	77,05 %
Ne	47	22,95 %

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Graf 5: Promiskuita, vlastní pohled

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

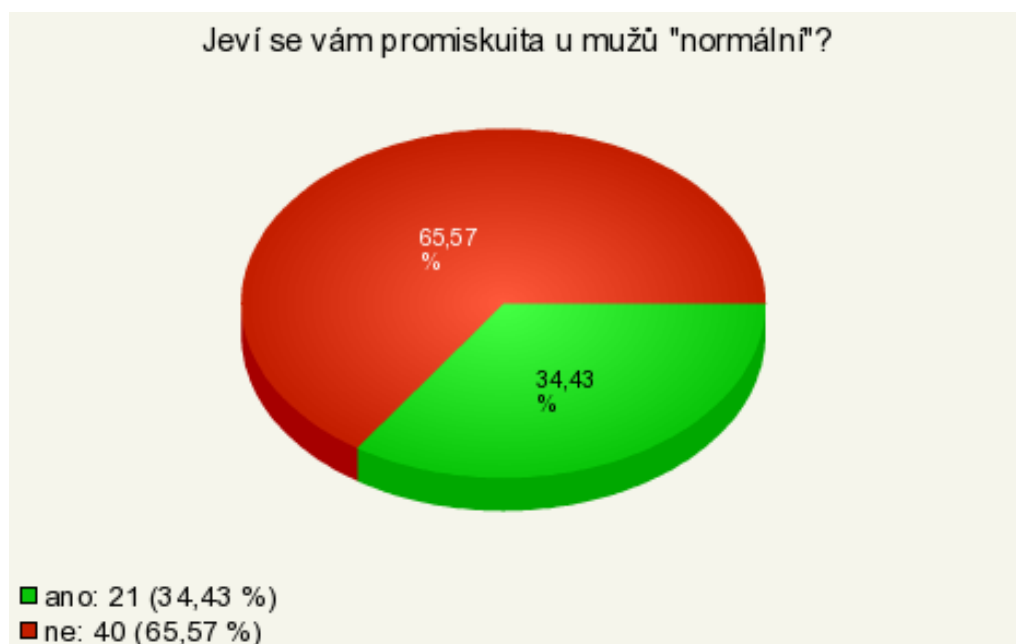
Autorku také zajímalo, zda se respondenti budou hodnotit jinak, pokud půjde o ně samotné. V dotazníkovém šetření na otázku: „Díváte se na promiskuitu jinak, pokud jste to vy sami promiskuitní?“ Tato otázka je velmi zajímavá, častokrát se stává, že respondent, tedy osoba sama, která se chová, promiskuitně hodnotí promiskuitu jinak. Autorka se domnívala, že výsledek této otázky bude více vyrovnaný, ale opak je pravdou. Tento graf č. 9 nám ukazuje, že 77,05 % tedy 47 respondentů se nedívá jinak na promiskuitu, pokud jsou promiskuitní sami.

Tabulka č. 11: Promiskuita u mužů

Otázka č. 10: Jeví se vám promiskuita u mužů „normální“?		
Odpovědi	Počet respondentů	Počet respondentů v %
Ano	21	34,43 %
Ne	40	65,57 %

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Graf 6: Promiskuita u mužů

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

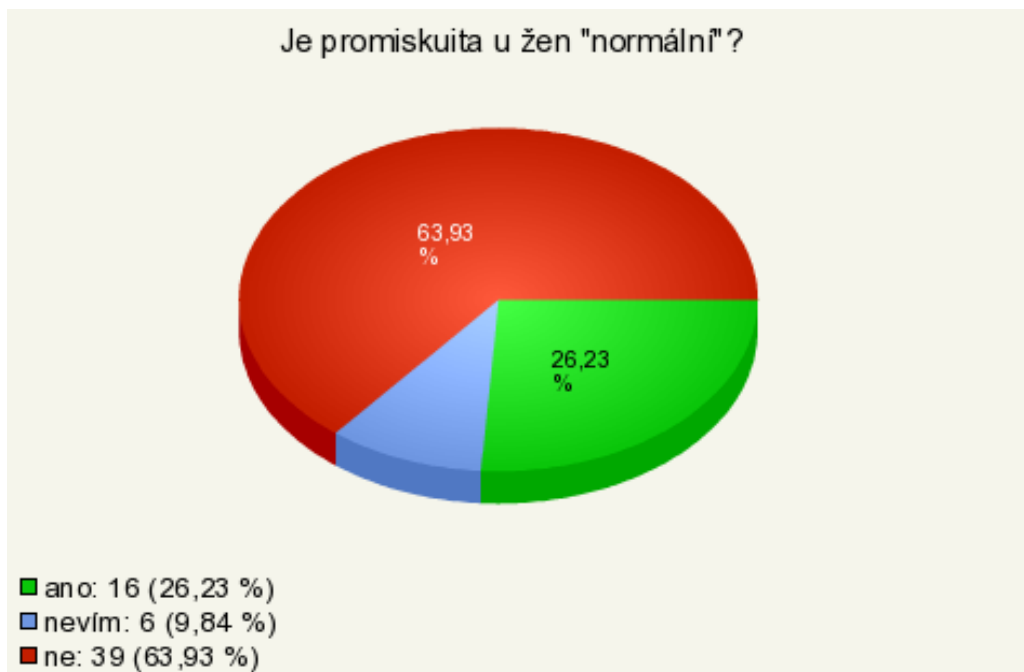
Otázka č. 11 z dotazníkového šetření zní: „Jeví se vám promiskuita u mužů „normální“?“ Tato otázka autorku zajímala z hlediska genderového. Častokrát se setkáváme s chováním, které provází spíše mužské pohlaví za normální, a když se téhož chování dopustí žena, je chování špatné či se na něj nahlíží jinak. Graf č. 10 nám ukazuje, že 40 respondentů tedy 65,57 % jsou toho názoru, že promiskuita u mužů není normální a 21 respondentů tedy 34,43 % tvrdí, že je normální.

Tabulka č. 12: Promiskuita u žen

Otázka č. 11: Je promiskuita u žen „normální“?		
Odpovědi	Počet respondentů	Počet respondentů v %
Ano	16	26,23 %
Ne	39	63,93 %
Nevím	6	9,84 %

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Graf 7: Promiskuita u žen

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Otázka č. 11 z dotazníkového šetření nám odpovídá na otázku: „Je promiskuita u žen „normální“?“ Tato otázka autorku velmi zajímala, zda respondenti budou odpovídat jinak, než u předchozí otázky, zda je promiskuita normální u mužů. Zde se tedy potvrdilo, že respondenti nahlíží stejně na mužskou i ženskou promiskuitu. Graf č. 11 nám znázorňuje že, 39 respondentů tedy 63,93 % říká, že není normální, 16 respondentů tedy 26,23 % říká, že je normální a 6 respondentů tedy 9,84 % neví jak se k otázce vyjádřit.

Tabulka č. 13: Problém promiskuita

Otázka č. 12: Promiskuita obecně, považujete ji za problém?		
Odpovědi	Počet respondentů	Počet respondentů v %
Ano	33	54,1 %
Ne	28	45,9 %

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Graf 8: Problém promiskuita

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

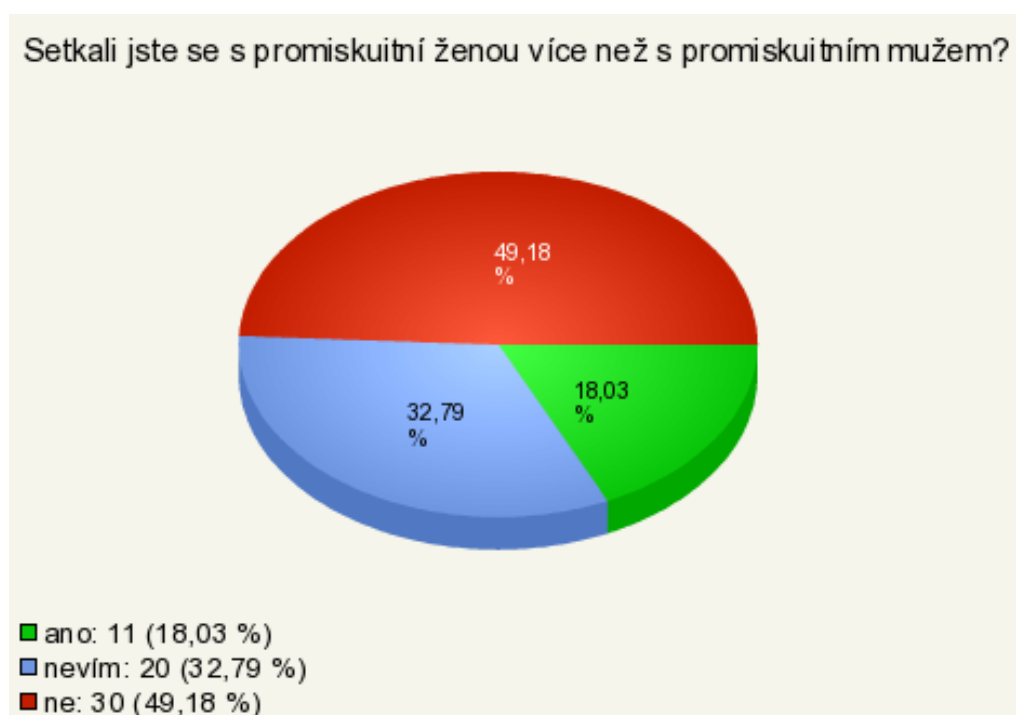
Otázka č. 12 z dotazníkového šetření, promiskuita obecně, považujete ji za problém? Autorku tuto otázku považovala za velmi zajímavou. Zajímalo jí, zda respondenti budou odpovídat více ano či více ne. Graf č. 8 nám znázorňuje, jak tato otázka dopadla. Přes padesát procent, přesně tedy 33 respondentů, 54,1 % odpovědělo, že promiskuita je problém a 28 respondentů, tedy 45,9 % odpovědělo, že promiskuita není problém. Většina respondentů si tedy myslí, že promiskuita je problém.

Tabulka č. 14: Porovnání promiskuity mezi mužem a ženou

Otázka č. 13: Setkali jste se s promiskuitní ženou více než s promiskuitním mužem?		
Odpovědi	Počet respondentů	Počet respondentů v %
Ano	11	18,03 %
Ne	30	49,18 %
Nevím	20	32,03 %

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Graf 9: Porovnání promiskuity mezi mužem a ženou

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Otázka č. 13 z dotazníkového šetření: „Setkali jste se s promiskuitní ženou více než s promiskuitním mužem?“ Tato otázka může být sporná. Můžeme tvrdit, že ne všichni můžou vědět, zda daná osoba je promiskuitní či ne, ale autorka vycházela ze zkušeností, které jsou k dispozici respondentům. Na tuto otázku tedy většina respondentů odpověděla, že se nesetkali s více promiskuitní ženou než mužem, 30 respondentů tak odpovědělo, tedy 49,18 %. Odpovědi ano odpovědělo 11 respondentů, tedy 18,03 %. Respondentů, kteří nevěděli, bylo 20, tedy 32,79 %.

Tabulka č. 15: Pohled na promiskuitu z pohledu muže a ženy

Otázka č. 14: Myslíte si, že se ženy a muži dívají na promiskuitu jinak?		
Odpovědi	Počet respondentů	Počet respondentů v %
Ano	51	83,61 %
Ne	10	16,39 %

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Graf 10: Pohled na promiskuitu z pohledu muže a ženy

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Otázka č. 14 z dotazníkového šetření: „Myslíte si, že se ženy a muži dívají na promiskuitu jinak?“ Tato otázka z pohledu gender je také velmi zajímavá. Autorka si myslela, že většina respondentů odpoví přesně, tak jak je znázorněno na grafu č. 10. Graf č. 10 nám ukazuje, že autorce se domněnka potvrdila. 83,61 % respondentů, tedy 51 osob odpovědělo ano, muži a ženy se dívají rozdílně a 10 respondentů, tedy 16,39 % odpovědělo, ne muži a ženy se nedívají rozdílně.

Tabulka č. 16: Pohled ženy na promiskuitu

Otázka č. 15: Jak se dívá na promiskuitu žena?		
Odpovědi	Počet respondentů	Počet respondentů v %
Negativně	36	59,02 %
Opovrhuje tím	13	21,31 %
Neutrální názor	7	11,48 %
Její to jedno	2	3,28 %
Zásadně souhlasí	2	3,28 %
Kladně	1	1,64 %

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Graf 11: Pohled ženy na promiskuitu

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Otázka č. 15 z dotazníkového šetření: „Jak se dívá na promiskuitu žena?“ Tato otázka nám ukáže podrobnější pohled ženy na promiskuitu. Graf č. 11 nám znázorňuje,

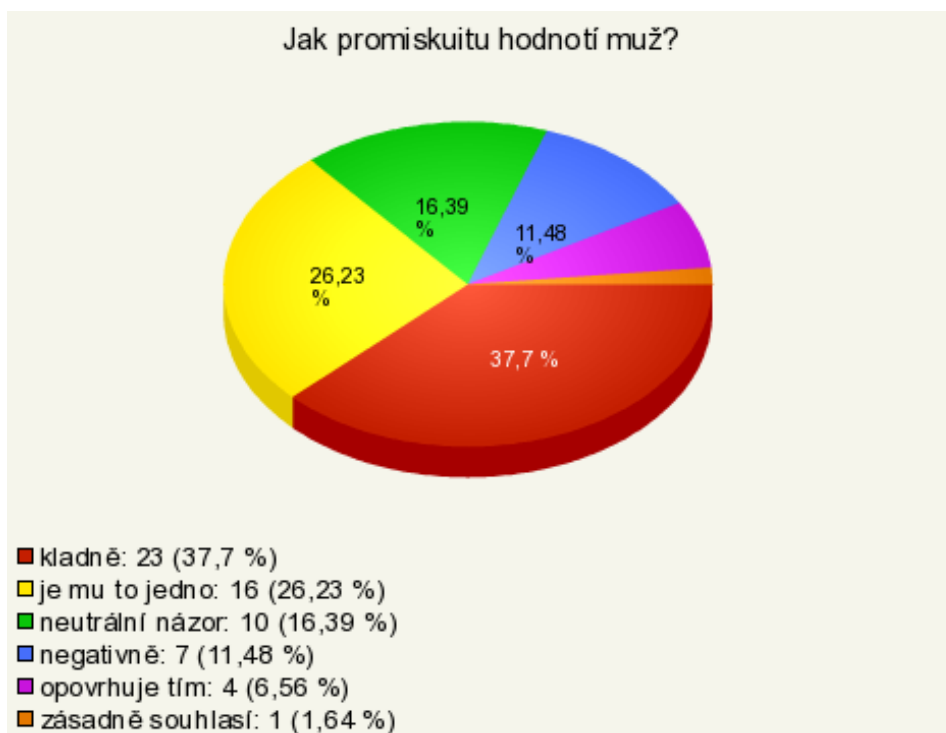
že negativně se na promiskuitu dívá 36 respondentů, 59,02 %, tedy většina. Promiskuitou žena opovrhuje, takto odpovědělo 13 respondentů, 21,31 %. Neutrální názor mělo 7 respondentů, 11,48 % a podobní názor, podle autorky, ale více laxní, je to žene jedno, takto odpovědělo 3,28 %, 2 respondenti. Odpověď na otázku, že žena zásadně souhlasí, 3,28 %, tedy 2 respondenti odpověděli takto a odpověď, kladně, odpověděl jeden respondent, 1,64 %.

Tabulka č. 17: Hodnocení mužů

Otázka č. 16: Jak promiskuitu hodnotí muž?		
Odpovědi	Počet respondentů	Počet respondentů v %
Kladně	23	37,7 %
Je mu to jedno	16	26,23 %
Neutrální názor	10	16,39 %
Negativně	7	11,48 %
Opovrhuje tím	4	6,56 %
Zásadně souhlasí	1	1,64 %

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Graf 12: Hodnocení mužů

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Otázka č. 16 „Jak promiskuitu hodnotí muži?“ Autorku zajímalo, zda pohled respondentů se liší z pohledu hodnocení mužů a žen. Graf č. 12 nám zobrazuje, jak promiskuitu hodnotí muži. 23 respondentů odpovědělo, že si myslí, že muži hodnotí promiskuitu kladně, tedy 37,7 %. Mužům je to jedno, takto odpovědělo 16 respondentů, 26,23 %. Neutrální názor mělo 10 respondentů, 16,39 %. Odpověď negativně zodpovědělo 7 respondentů, tedy 11,48 %. 6,56 %, 45 respondenti tvrdí, že muži promiskuitou opovrhují. Jeden respondent, 1,64 %, odpověděl, že muž zásadně nesouhlasí.

Tabulka č. 18: Partnerský vztah

Otázka č. 17: Kdo vyhledává v partnerském vztahu více sexu?	
Odpovědi	Počet respondentů
Žena	15
Muž	32
Nevím	5
Oba	9

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

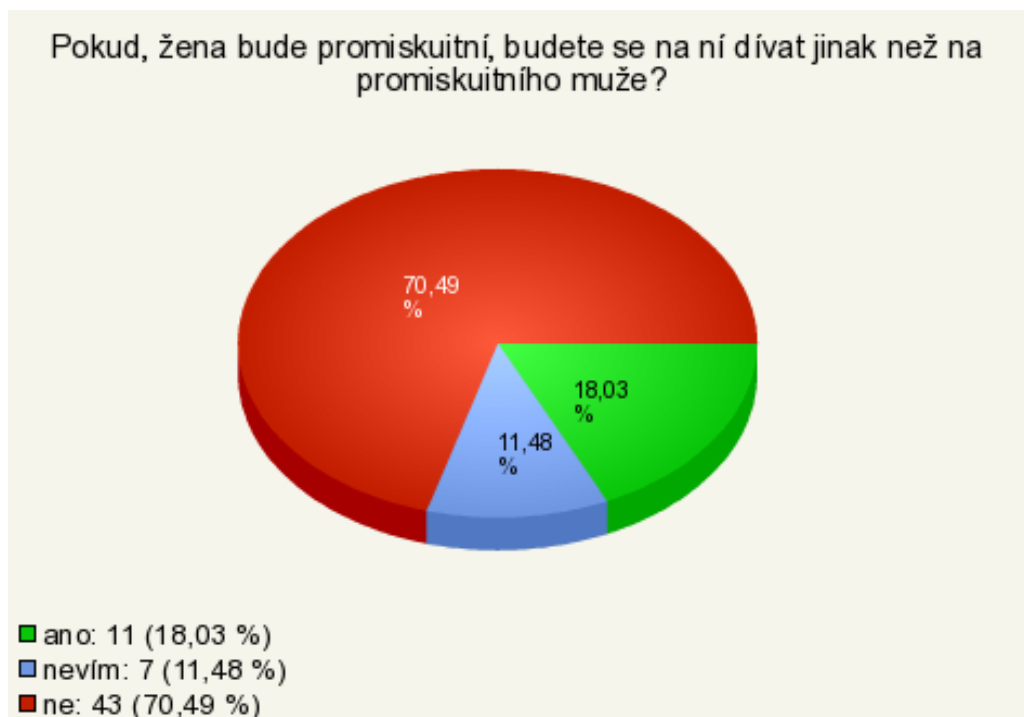
Otázka č. 17 „Kdo vyhledává v partnerském vztahu více sexu?“ Tato tabulka nám znázorňuje, že 32 respondentů odpovědělo, že více sexu vyhledává muž, je to více jak polovina respondentů z celkových 61. Podle respondentů žena vyhledává sex méně, 15 respondentů odpovědělo takto, 5 respondentů nevěděli jako odpovědět na tuto otázku a 9 jich odpovědělo, že oba partneři.

Tabulka č. 19: Pohled na ženu pokud bude více promiskuitní

Otázka č. 18: Pokud, žena bude promiskuitní, budete se na ní dívat jinak než na promiskuitního muže?		
Odpovědi	Počet respondentů	Počet respondentů v %
Ano	11	18,03 %
Ne	43	70,49 %
Nevím	7	11,48 %

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Graf 13: Pohled na ženu pokud bude více promiskuitní

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

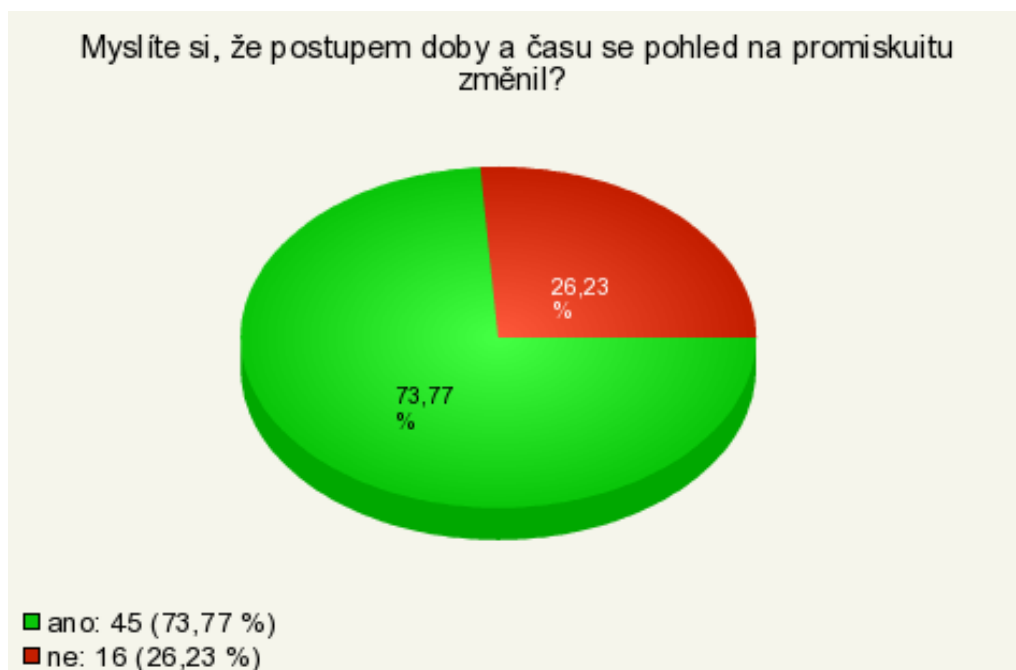
Otázka č. 18 z dotazníkového šetření: „Pokud žena bude promiskuitní, budete se na ni dívat jinak než na muže?“ Autorku zajímalo, zda se budou pohledy lišit, domnívala se, že většina respondentů odpoví ano. Graf č. 13 nám ale znázorňuje, že opak je pravdou. Většina respondentů odpověděla odpovědí ne, nebudou se dívat odlišně 70,49 %, tedy 43 respondentů takto odpovědělo a tím i autorce vyvrátili její domněnku. Odpovědí ano odpovědělo 11 respondentů, tedy 18,03 %. Zbýlých 7 respondentů, 11, 48 % nevědělo jak na tuto otázku odpovědět.

Tabulka č. 20: Pohled na promiskuitu v čase

Otázka č. 19: Myslíte si, že postupem doby a času se pohled na promiskuitu změnil?		
Odpovědi	Počet respondentů	Počet respondentů v %
Ano	45	73,77 %
Ne	16	26,23 %

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Graf 14: Pohled na promiskuitu v čase

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Otázka č. 19 dotazníkového šetření: „Myslíte si, že postupem doby a času se pohled na promiskuitu změnil?“ Tuto otázku považovala autorka za velmi důležitou. Celých 45 respondentů, tedy 73,77 %, odpovědělo, že si myslí, že se pohled změnil a s opačnou odpovědí tedy ne, odpovědělo 16 respondentů, tedy 26,23 %.

Tabulka č. 21: Promiskuita teď a před lety

Otázka č. 21: Díváte se na promiskuitu jinak, než před lety, mění se váš pohled?	
Odpovědi	Počet respondentů
Ano, společnost je více tolerantní (detabuizace)	30
Ne	16
Došlo k výraznému zlepšení	3
Nezměnil	10
Je to považováno za normální	2

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Otázka č. 21 dotazníkového šetření: „Díváte se na promiskuitu jinak, než před lety, mění se váš pohled?“ Autorku zajímalo hlavně z pohledu generačního, zda se pohled na promiskuitu změnil. Většina respondentů tedy třicet z nich odpovědělo, že se pohled změnil, tedy potvrzují autorčinu myšlenku. Respondentů s odpovědí, že se pohled na promiskuitu nezměnil, bylo šestnáct, tři respondenti odpověděli, že došlo k výraznému zlepšení. Deset respondentů odpovědělo, že se pohled nezměnil a dva z dotázaných odpověděli, že se promiskuita považuje za normální.

Tabulka č. 22: Věk

Otázka č. 22: Kolik je vám let?		
Odpovědi	Počet respondentů	Počet respondentů v %
21 – 25 let	24	39,34 %
26 – 30 let	22	36,07 %
31 – 40 let	9	14,75 %
41 – 50 let	3	4,92 %
51 – 60 let	2	3,28 %
15 – 20 let	1	1,64 %

Zdroj: autorka práce, 2016 (vlastní šetření)

Poslední otázka dotazníkového šetření otázka č. 22: „Kolik vám je let?“ Tato otázka je nepostradatelná v takovémto typu dotazníkového šetření. Autorka pozorovala rozdíly v odpovědích u generace mladší a starší, a to jí pomohlo udělat si v tom jasný přehled o dané problematice z pohledu stáří respondentů. Většina respondentů se pohybovala mezi 21 lety až 30 lety. 39,34 % respondentů, tedy 24 osob, bylo ve věku od 21 – 25 let. Další velká skupina by od 26 – 30 let věku, celkem 22 respondentů. Následně skupina o 9 respondentech, tedy 14,75 %. Bohužel skupiny, které autorku nejvíce zajímaly, tak byly v menším zastoupení. Skupina 41 let až 50 let, 3 respondenti, tedy 4,92 %. Skupina od 51 let do 60 let, 2 respondenti, tedy 3,28 % a poslední respondent ve věku 15 – 20 let, 1,64 %.

7 VYHODNOCENÍ HYPOTÉZ, INTERPRETACE A DISKUSE VÝSLEDKŮ

Potvrzení či vyvrácení hypotéz vedlo k tvrzení následujících hypotéz.

Výzkum praktické části byl zaměřen na genderové pohledy mužů a žen.

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 61 respondentů, přičemž odpovídali pod záštitou anonymity na 22 otázek v dotazníku. Při dotazníkovém šetření se používaly otázky uzavřené i otevřené. Otázky uzavřené byly otázky, kde byla možnost výběru jen z několika variant odpovědí. Otázky otevřené byly otázky, kde byly odpovědi jen na respondentech a měli možnost vyjádřit svůj názor.

Autorka si stanovila čtyři hypotézy, z nichž jednu rozvinula:

Hypotéza č. 1: se autorce dotazníkovým šetřením potvrdila, neboť velká většina respondentů odpověděla, že rozdíl mezi promiskuitou ženskou nebo mužskou nevidí. Přes tři čtvrtiny respondentů, tedy 77,05 %, což je 47 jedinců odpovědělo, že rozdíl nevidí.

Hypotéza č. 1 vedlejší: se autorce také potvrdila, přes třetinu dotazovaných respondentů, tedy 37,7 % odpovědělo, že muži hodnotí promiskuitu kladně.

Hypotéza č. 2: se autorce dotazníkovým šetřením potvrdila, velká většina respondentů odpověděla ne, promiskuita u žen není normální. Z celkového počtu 61 respondentů odpovědělo 39 respondentů ne, přesněji tedy 63,93 %.

Hypotéza č. 3: se autorce dotazníkovým šetřením potvrdila, velká většina respondentů se shodují a odpověděli ano, společnost je více tolerantní. Celkem 45 respondentů takto odpovědělo, přesněji 73,77 %.

Hypotéza č. 4: se autorce dotazníkovým šetřením potvrdila, více než polovina respondentů považuje promiskuitu za problém, z celkových 61 respondentů odpovědělo 33, kteří považují promiskuitu za problém, přesněji 54,1%.

8 ZÁVĚR VÝZKUMU

Cílem výzkumu pomocí dotazníkového šetření bylo zjistit následující: jaká je znalost pojmu gender a promiskuita, porovnání pojmů promiskuita a nevěra, pohledy respondentů na promiskuitu, jak hodnotí promiskuitu ženy a muži, zdali se liší, pohled na promiskuitu pokud je to respondent sám, kdo je promiskuitní, jestli je promiskuita normální a jestli je problém, kdo vyhledává v partnerském vztahu více sexu, pokud žena či muž budou promiskuitní, bude se na to dívat odlišně a v neposlední řadě zjistit, zda se pohled na promiskuitu změnil postupem doby a času.

Získané údaje z dotazníkového šetření jsou využity ve všech 4 částech hypotéz. Z distribuovaných 100 dotazníků se jich vrátilo 61, což je více než 50 % návratnost dotazníků. Ve vzorku respondentů bylo osloveno 46 žen a 15 mužů. Větší procento obsahují ženy.

Cíle výzkumu pomocí dotazníkového šetření se podařilo naplnit.

9 DOPORUČENÍ

Z výsledků dotazníkového šetření, znatelně vyšlo, že společnost ve které se pohybujeme, je z většiny promiskuitní mělo by se tedy otevřeněji hovořit o nebezpečích promiskuity, a to již na středních školách. Promiskuitu je těžké odstranit, můžeme však zmírnit nebezpečné dopady. Jako nebezpečné dopady považujeme například pohlavní choroby, nechtěné otěhotnění a dále také psychické újmy partnerů a další. Je nutno o tomto problému více hovořit a to již na základních školách. Učitelé by měli věnovat pozornost tomuto problému v hodinách občanské nauky a s žáky nebezpečí promiskuity probírat a pomoci jim vstoupit problematiku tohoto problému. V neposlední řadě je také nutno upozornit na nebezpečí s touto problematikou spojené jako jsou pohlavní choroby a další již výše zmíněno. Následně by téma této problematiky mělo být probíráno i na středních školách. Na středních školách a učilištích by měli už probíhat řízené diskuse na toto téma, aby si mladí studenti ještě více vstúpili vážnost této problematiky.

Jako další doporučení, které by mohlo pomoci v prevenci proti promiskuitě, jsou odborné články do časopisů pro ženy, ale i pro muže. Je nutno tuto problematiku zviditelnit u obou pohlaví jak v dámských časopisech, tak i v pánských magazínech.

Návrh na další průzkum může být věnování se negativním dopadům promiskuity na psychiku dotčených partnerů a případných potomků a dále také zjistit, jaký konkrétní problém respondenti ve spojitosti s promiskuitou vnímají. Zda jsou to následky na partnerech či případných potomcích atd.

ZÁVĚR

Výzkumným cílem této diplomové práce bylo objasnění pojmu gender a genderové problematiky. Pomocí dotazníkového šetření bylo zjistit následující: jaká je znalost pojmu gender a promiskuita, porovnání pojmů promiskuita a nevěra, pohledy respondentů na promiskuitu, jak hodnotí promiskuitu ženy a muži, zdali se liší, pohled na promiskuitu pokud je to respondent sám, kdo je promiskuitní, jestli je promiskuita normální a jestli je problém, kdo vyhledává v partnerském vztahu více sexu, pokud žena či muž budou promiskuitní, bude se na to dívat odlišně a v neposlední řadě zjistit, zda se pohled na promiskuitu změnil postupem doby a času.

Ke zkoumání výzkumného problému si autorka stanovila a formulovala předpokládané odpovědi ve formě výzkumných hypotéz. Byly stanoveny 4 hypotézy plus jedna vedlejší. Platnost hypotéz byla zkoumána prostřednictvím dotazníkového šetření.

V teoretické části se autorka zaměřila na vymezení základních pojmů spojených s problematikou gender. Rozsáhlou část tedy tvoří rozebrání pojmu gender ze všech různých pohledů. V několika podkapitolách je vysvětleno, jak gender vznikl a co to vlastně je, gender a jeho historie, co to jsou genderová studia a genderová identita. V dalších podkapitolách autorka rozebírá co to je formální a neformální rovnost, diskriminace, diskriminační důvody, pohlaví a pohlavní identita, sociální role a sociální konflikt. Další méně rozsáhlou částí je vysvětlení druhého stěžejního pojmu promiskuita. Autorka se snažila uvést do historie promiskuity a rozdělila dva pojmy, nevěra a promiskuita.

V praktické části autorka provedla kvantitativní šetření pomocí dotazníků, které prezentovala mezi své okolí. Z celkového počtu 100 dotazníků se autorce vrátilo 61 vyplněných dotazníků. Skupina 61 respondentů odpovídala na 22 otázek, která autorce pomohli odpovědět na předem stanovené hypotézy a potvrdit nebo vyvrátit jejich platnost.

Tato diplomová práce může sloužit jako podklad pro další výzkumné šetření. Další průzkum může být věnován negativním vlivům, které způsobuje promiskuita. Tyto negativní vlivy jsou například újma na psychice podvedených partnerů nebo případných

potomků. Následný průzkum se může věnovat konkrétním problémům, které respondenti vnímají ve spojitosti s promiskuitou.

.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

EISLEROVÁ, R. *Číše a meč, agrese a láska, aneb, žena a muž v průběhu staletí*. Praha: Lidové noviny, 1995. ISBN 80-7106-095-X.

FREDMAN, S. *Antidiskriminační právo*. Praha: Multikulturní centrum Praha, 2007. ISBN 978-80-254-1054-7.

IGGERS, G. *Dějepisectví ve 20. století*. Praha: Lidové noviny, 2002. ISBN 80-7106-504-8.

HAVELKOVÁ, B. et al. *Gender ve škole*. 1.vyd. Otevřená společnost, o.p.s., 2005. ISBN 80-903331-2-5.

JANDOUREK, J. *Slovník sociologických pojmů: 610 hesel*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-3679-2.

KARSTEN, H. *Muži – ženy*. 1. vyd. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-145-X.

KELLER, J. *Úvod do sociologie*. 6. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2012. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-102-2.

KOLDINSKÁ, K. *Gender a sociální právo: rovnost mezi muži a ženami v sociálně-právních souvislostech*. 1.vyd. Praha: C.H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-343-1.

KUBÁLKOVÁ, P. a T. WENNERHOLM ČÁSLAVSKÁ. *Gender, média a reklama: možnosti (samo)regulace genderových stereotypů v médiích a reklamě*. Praha: Otevřená společnost - Centrum ProEquality, 2009. ISBN 978-80-87110-15-7.

LINKOVÁ, M. a A. ČERVINKOVÁ. *Myšlení hranic: genderové pohledy na racionalitu, objektivitu a vědoucí subjekt*. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky, 2005. ISBN 8073300508.

MEADOVÁ, M. *Pohlaví a temperament u tří primitivních společností*. 1.vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7419-036-0.

NADACE OPEN SOCIETY FUND PRAHA. *Společnost žen a mužů z aspektu gender - sborník studií vzniklých na základě semináře*. Open Society Fund Praha, 1999. ISBN 80-238-4770-8.

OAKLEY, A. *Pohlaví, gender a společnost*. 1.vyd. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-403-6.

OATES – INDRUCHOVÁ, L. *Dívčí válka s ideologií*. 1.vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998. ISBN 80-85850-67-2.

PASTOR, Z. *Sexualita ženy*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 2000. ISBN 978-80-247-1989-4.

PONĚŠICKÝ, J. *Fenomén ženství a mužství: Psychologie muže a ženy, rozdíly a vztahy*. 4.vyd. Praha: Triton, 2012. ISBN 978-80-7387-546-6.

PRŮCHA, J. a J. VETEŠKA. *Andragogický slovník*. 1.vyd. Grada Publishing, a.s., 2014. ISBN 978-80-247-4748-4.

RENZETTI C.M. a D.J. CURRAN. *Ženy, muži a společnost*. 1.vyd. Praha: Karolinum, 2003. ISBN 80-246-0525-2.

LINHART, J. *Slovník cizích slov pro nové století*. Dialog, 2004. ISBN 80-85843-61-7.

VELKÝ SOCIOLOGICKÝ SLOVNÍK. Díl 2, P-Ž, Ved. red. Miloslav Petrušek, 1.vyd. Praha: Karolinum, Univerzita Karlova, 1996, 749 – 1627 s. ISBN 80-7184-310-5. – ISBN (soubor) 80-7184-311-3.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

BIRKHEAD, T. *Promiscuity An Evolutionary History of Sperm Competition*. 1.published. Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts, 2000. ISBN 0-674-00445-0.

HOWARD, E. The European year of equal opportunities for all – 2007: is the EU moving away from a formal idea of equality, *European Law Journal*, 2008. č.14

KOLÁŘOVÁ, K. a V. SOKOLOVÁ. Gender & generation: :interdisciplinary perspectives & intersections [Prague, 9-11 March 2007]., 2007. ISBN 978-80-7308-184-3.

THE

Seznam použitých internetových zdrojů

CZSO. *Gender: Historie – Historie genderové problematiky v ČR*. [online]. [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/gender/gender_historie_genderove_problematiky_v_cr

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Základní údaje o provedeném výzkumu	45
Tabulka č. 2: Kolik se účastnilo žen a mužů?.....	46
Tabulka č. 3: Pojem gender	47
Tabulka č. 4: Vysvětlení pojmu gender	48
Tabulka č. 5: Pojem genderové pohledy.....	49
Tabulka č. 6: Pojem promiskuita	50
Tabulka č. 7: Promiskuita a nevěra.....	50
Tabulka č. 8: Promiskuita	51
Tabulka č. 9: Pohledy na mužskou a ženskou promiskuitu	52
Tabulka č. 10: Promiskuita, vlastní pohled.....	53
Tabulka č. 11: Promiskuita u mužů	54
Tabulka č. 12: Promiskuita u žen.....	55
Tabulka č. 13: Problém promiskuita.....	56
Tabulka č. 14: Porovnání promiskuity mezi mužem a ženou.....	57
Tabulka č. 15: Pohled na promiskuitu z pohledu muže a ženy.....	58
Tabulka č. 16: Pohled ženy na promiskuitu.....	59
Tabulka č. 17: Hodnocení mužů	60
Tabulka č. 18: Partnerský vztah.....	61
Tabulka č. 19: Pohled na ženu pokud bude více promiskuitní	61
Tabulka č. 20: Pohled na promiskuitu v čase	62
Tabulka č. 21: Promiskuita teď a před lety.....	63
Tabulka č. 22: Věk.....	64

Seznam grafů

Graf 1: Kolik se účastnilo žen a mužů?	46
Graf 2: Pojem gender	47
Graf 3: Pojem genderové pohledy	49
Graf 4: Pohledy na mužskou a ženskou promiskuitu	52
Graf 5: Promiskuita, vlastní pohled	53

Graf 6: Promiskuita u mužů.....	54
Graf 7: Promiskuita u žen	55
Graf 8: Problém promiskuita	56
Graf 9: Porovnání promiskuity mezi mužem a ženou	57
Graf 10: Pohled na promiskuitu z pohledu muže a ženy	58
Graf 11: Pohled ženy na promiskuitu	59
Graf 12: Hodnocení mužů.....	60
Graf 13: Pohled na ženu pokud bude více promiskuitní.....	62
Graf 14: Pohled na promiskuitu v čase	63

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A - Dotazník.....	I
----------------------------------	----------

Příloha A - Dotazník

Vážení respondenti,

touto cestou bych Vás chtěla požádat o vyplnění následujícího dotazníkového šetření na téma: *Genderové pohledy na mužskou a ženskou promiskuitu*, které bude součástí mé diplomové práce. Dotazník je zcela anonymní.

Vyplnění dotazníku Vám zabere maximálně 10 minut.

Předem velice děkuji za Vaše odpovědi a Váš čas.

Genderové pohledy na mužskou a ženskou promiskuitu

1. Jste žena?

Ano

Ne

2. Znáte pojem gender?

Ano

Ne

3. Dokážete pojem gender vysvětlit?

4. Víte co znamená genderové pohledy?

Ano

Ne

5. Pojem promiskuita, co to je?

6. Promiskuita a nevěra je to samé?

Ano

Ne

Nevím

7. Byl/byla jste někdy promiskuitní?

8. Díváte se jinak na promiskuitu, pokud je to muž nebo žena?

Ano

Ne

9. Díváte se na promiskuitu jinak, pokud jste vy sami promiskuitní?

Ano

Ne

10. Jeví se vám promiskuita u mužů „normální“?

Ano

Ne

11. Je promiskuita u žen „normální“?

Ano

Ne

12. Promiskuita obecně, považujete ji za problém?

Ano

Ne

13. Setkali jste se s promiskuitní ženou více než s promiskuitním mužem?

Ano

Ne

Nevím

14. Myslíte si, že se ženy a muži dívají na promiskuitu jinak?

Ano

Ne

15. Jak se dívá na promiskuitu žena?

- Negativně
- Opovrhuje tím
- Neutrální názor
- Je jí to jedno
- Zásadně souhlasí
- Kladně

16. Jak promiskuitu hodnotí muž?

- Kladně
- Je mu to jedno
- Neutrální názor
- Negativně
- Opovrhuje tím
- Zásadně souhlasí

17. Kdo vyhledává v partnerském vztahu více sexu?

- Muž
- Žena
- ...(vypisovací)

18. Pokud, že bude promiskuitní, budete se na ni dívat jinak než na promiskuitního muže?

- Ano
- Ne
- Nevím

19. Myslíte si, že postupem doby a času se pohled na promiskuitu změnil?

- Ano
- Ne

20. Pokud se pohled změnil, jak?

21. Díváte se na promiskuitu jinak, než před lety, mění se váš pohled?

Ano

Ne

22. Kolik je vám let?

15 – 20

21 – 25

26 – 30

31 – 40

41 – 50

51 - 60

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Andrea Čermáková

Obor: Andragogika

Forma studia: prezenční

Název práce: Genderové pohledy na mužskou a ženskou promiskuitu

Rok: 2016

Počet stran textu bez příloh: 65

Celkový počet stran příloh: 4

Počet titulů českých použitých zdrojů: 20

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 3

Počet internetových zdrojů: 1

Vedoucí práce: Mgr. Jana Trdá